

Sporcularımızın Yaz Olimpiyatları Öyküsü

Modern Olimpiyat Oyunları'nın kurucusu Fransız Pierre de Coubertin, 1800'lü yılların sonrasında sosyal ve siyasal anlamda çöküntü yaşayan ülkesinin kurtuluşunu, Fransız gencinin ahlakını güçlendirecek, inançlarını sağlamlaştıracak, karakterli, bedenen güçlü ve cesur bir eğitim sisteminde gördü.

Türk ulusunun kurtarıcısı Büyük Atatürk'ün ölümünde Fransızların ünlü günlük spor gazetesi L'Auto'da yayınlanan makalede, Atatürk'ün spora verdiği önem şöyle anlatılıyordu:

“Dünyada ilk kez beden eğitimini zorunlu kılan devlet adamı o oldu. Yalnızca kağıt üzerinde, nutuklarda değil, uygulayarak yerine getirdi. Stadyumlar ve çeşitli spor merkezleri kurdu. Halk evlerinin spor kollarını şahsen denetledi. Ulusun geleceğine yön verdiği günden itibaren Türkiye'de spor gittikçe artan bir önem ve değer kazandı.”

Genç Türkiye Cumhuriyeti, Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nce tarihinde ilk kez Paris 1924 Olimpiyat Oyunları'na resmen davet edildiğinde, Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ile Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi yöneticileri hükümetten yardım isteme kararı almışlar ve bunun için bir heyeti Ankara'ya göndermişlerdi. 1923 Ağustos'unda Ankara'ya gelen İdman Cemiyetleri İttifakı Başkanı Ali Sami Yen, önce Milli Eğitim Bakanı İsmail Sefa Özler'i daha sonra da Başbakan İsmet İnönü'yü ziyaret ederek gerek İdman Cemiyetleri İttifakı Örgütü'nün ülkedeki gelişimi ve gerekse Türkiye'nin Paris 1924 Olimpiyatı'na katılımı için hazırlanan bir raporu sundu. 18 Ağustos 1923 tarihli hükümet programında şu cümleler yer alıyordu:

“Milli Eğitimin görevlerinden birincisi, çocukların eğitimi ve öğretimi; ikincisi, halkın eğitimi ve öğretimi; üçüncüsü, milli yıldızların yetiştirilmesi için gerekli araç-gereçlerin belirlenmesi ve sağlanmasıdır.”

Bu arada TMOK Genel Sekreteri ve IOC Türkiye Temsilcisi Selim Sırrı Bey (Tarcan), hükümet programına bir yıl süreli beden eğitimi okulunu koydurma başarısını göstermişti.

Avrupa'nın en güçlü devletlerine karşı yaptığı savaştan yeni çıkan Türkiye'nin, Paris Olimpiyatı'na katılmakla politik açıdan da büyük yarar sağlanacağını gören Türkiye Cumhuriyeti yöneticilerinin 16 Ocak 1924 tarih, 171 sayılı Bakanlar Kurulu kararı şöyleydi:

“Türk gençlerinin spor karşılaşmaları yoluyla Avrupa sporcuları ile sıkı ilişkide bulunmaları ve spor faaliyetlerinin bilimsel kurallara uygun düzenlenmesi konusunda Avrupalı uzmanlardan yararlanılması zorunluluktur. 1924 Mayıs ayında Paris'te yapılacak Olimpiyat yarışmalarına Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı da davet edilmiştir. Bu yarışmalara katılmakta Türkiye için yarar vardır. Memleketimizde sporun gelişmesi ve yaygınlaşması, bu gibi uluslararası yarışmalara katılmakla mümkün olacaktır. Bu yüzden Türk gençlerini uluslararası yarışmalara girebilecek biçimde eğitmek ve geliştirmek üzere gereken uzmanların Avrupa'dan getirilmesi ve adı geçen Olimpiyat yarışmalarına Türk sporcuların da katılımını sağlamak için

harcanmasına gerek görülen 17.000.- TL'nin acilen Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'na ayrılmasına karar verildi."

170 sayılı kararıyla Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nı kamu yararına işleyen dernek kabul eden Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa başkanlığındaki Bakanlar Kurulu şu isimlerden oluşuyordu: Başbakan ve Dış İşleri Bakanı İsmet İnönü, Milli Savunma Bakanı Kazım Özalp, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Refik Saydam, Maliye Bakanı Mustafa Abdülhalik Renda, İçişleri Bakanı Mustafa Necati Uğural, Milli Eğitim Bakanı İsmail Safa Özler.

Kurtuluş Savaşı ve Osmanlı'nın borçlarının yol açtığı sıkıntıya rağmen hükümet, 1924 bütçesine 50.000.- TL daha koydu. O dönemde bir altın 10 liraydı. 1924 Mart'ında Eskişehir'de, Ankara, İstanbul, İzmir ve Trabzon'dan gelen sporcuların katılımlarıyla Olimpiyata gidecek güreşçi, atlet ve futbolcuların seçmeleri yapıldı. İstanbul'da açılan kampta, seçilen sporcuların yetiştirilmeleri için Güreş Milli Takımı'nın başına Macar antrenör Raul Peter, Futbol Milli Takımı'nın başına İskoç antrenör Billy Hunter, Atletizm Milli Takımı'nın başına ABD'li Tobin getirildi.

4 Mayıs-27 Temmuz 1924 tarihleri arasında düzenlenen Paris 1924 VII. Olimpiyat Oyunları'na gruplar halinde giderek katılan Türk sporcular 19 futbolcu, 11 atlet, 5 güreşçi, 3 bisikletçi, 2 halterci ve 1 eskrimciden oluşuyordu. Spor yazarı Ali Gümüş, 2 Mayıs 2001 tarihli Yeni Şafak gazetesindeki yazısında, oyunlara katılan Gülleci Cemal'le (Erçman) ilgili şöyle yazıyordu:

"1924 Paris Oyunları'nda Türkiye'yi temsil eden gülleci Cemal Erçman, özellikle 'Muntazama'da dünyanın en iyisiydi. Cemal bey, yarışmalara bir gün kala bir spor mağazasında Macar güreşçilerle karşılaşır. O yıllarda bütün sporcularda 'yay çekme' tutkusu vardır. Macar ağır sikleti Otto Szelky iri-yarı dev yapılıdır ama Sandow Yayını geremez. Bu manzaraya tanık olan Cemal bey dayanamaz yayı kapar ve herkesin hayret dolu nazarları arasında sağa-sola, yukarı-aşağı en az 10 kez yayı açar. Bu, büyük bir gösteri, 1924 Paris Olimpiyatları'nı izleyenlerin deyişiyle 'Muazzam bir afi'ydi! Sonra n'olur? Cemal bey'in adaleleri tutulur, hedefe varamaz..."

Türk sporcuları katıldıkları yarışmalarda başarılı olamazlarken, grekoromende 75 kg güreşçimiz Tayyar Yalaz, İspanyol ve Fransız rakiplerini yendikten sonra Finli rakibiyle yaptığı üçüncü güreşinde kolundan sakatlanmasına ve güreşmemesi yolundaki ısrarlara rağmen, tek koluyla güreşe devam etti. Sıkletin şampiyonu Finli Vesterlund'a 2-1 yenildi. Bu yenilgisine rağmen kötü puanı dolmamıştı. Ancak kolundaki ciddi sakatlık nedeniyle doktorlar kesinlikle güreşmesine izin vermeyince güreşlerden çekilmek zorunda kaldı ve dereceye giremedi.

Paris 1924 Oyunları'nın ilginç anılarından biri A Milli Futbol Takımımızın 8 Nisan 1924 günü Galata Rıhtımı'ndan kalkan bir şileple Fransa'ya gidişiydi. Kamaralara yer yatakları eklenmiş, kafile başkanı Burhan Felek, Futbol Federasyonu Başkanı Yusuf Ziya Öniş ve Mutemet Otomobil Nuri Bey'ler futbolcuların karşı çıkmalarına rağmen, "Maç oynayacak sizlersiniz" diyerek 10 gece yer yataklarında yatmışlardı.

Olimpiyat Köyü'nde yapılan maçlar sırasında Kelle İbrahim ile Milli Takımımızın İskoç antrenörü Billy Hunter karşılıklı olarak topu yere düşürmeden 500 kafa pası yaptılar. Ayrıca topu yere düşürmeden 165 kez kafasında sektiren Kelle İbrahim'den, oyunların futbol şampiyonu Uruguaylılar kendilerine kafa vuruşu öğretmesini rica etmişlerdi.

Oyunlara katılınması genç Türkiye Cumhuriyeti'nin tanıtımı, sporcuların deneyim ve görgülerinin artması bakımından yararlı oldu.

Paris 1924 Olimpiyat Oyunları, Türkiye Cumhuriyeti'nin katıldığı ilk oyunlardı ama Türkiye'den bir çok sporcu daha önceki olimpiyatlara Osmanlı Devleti'ni temsilen katılmışlardı.

1896'da Atina'da düzenlenen modern olimpiyatların birincisine Osmanlı Devleti'nden katılan sporcular konusunda çelişkili bilgiler bulunmaktadır. O dönemde Osmanlı toprakları içinde bulunan Selanik'te yayınlanan 29 Mart 1896 tarihli 'Asır' gazetesinin 60. sayısında şöyle bir haber yer almaktadır: *"Olimpiyata katılacak 9 yüksekokul öğrencisi Macar genci, geçen Salı günü Peşte'den şehrimize gelmişlerdir, Loit Kumpanyası'nın Minero vapuruyla Yunanistan'a gitmişlerdir. Macarlarla beraber Koç Mehmet Pehlivan da Olimpiyata katılmak üzere vapura binmiştir."*

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 'Beden Terbiyesi ve Spor' dergisinin Eylül 1939 tarihli 9. sayısına ek olarak verdiği 'Güreş' broşürünün 11'inci sayfasında M. Sami Karayel, Atina 1896'ya Deliormanlı Pehlivan Koç Mehmet'in *'bayram güreşine gider gibi gittiğini'*, ancak organizasyon komitesince güreşmesine izin verilmediğini yazmış, kararın *"Olimpiyat kurallarına göre doğru olduğunu"* savunmuştur. Yine, 9 Nisan 1896'da Selanik'te yayınlanan 'Asır' gazetesinin 63. sayısında Siklit Kulübü'nün, *"Olimpiyat Oyunları'nda hazır bulunmak, bisiklet ve eskrim yarışmalarına katılmak üzere"*, Mösyo Sterella'yı Atina'ya gönderdiği yer almaktadır.

O tarihte sporcular, oyunlara, kendi kulüp ya da okulları tarafından yollanıyor, hatta bazı sporcular yol paralarını bile kendileri karşılıyorlardı. Atina 1896'ya katılan bazı ülkelerin Olimpiyat komiteleri de kurulmamıştı. Bu nedenle Koç Mehmet'in elinde temsil belgesi olmadığı için oyunlara kabul edilmediği iddiadan öteye gidememektedir.

Sultan II. Abdülhamit'in baskı dönemine rastlayan 1900 ve 1904 Olimpiyat Oyunları'na Osmanlı'dan katılan sporcu olmadı.

En Ünlü Sporcular Tulumbacıları

Henüz hiçbir spor kulübünün var olmadığı dönemde toplum doğal olarak spor kavramından da habersizdi. Tarihçiler, İstanbul'un ünlü tulumbacılarını o dönemin en önemli sporcuları olarak kaydetmişler, yangına koşan grupların Türk atletizminin temelini attığını vurgulamışlardır. Yangına ilk yetişen itfaiye takımı neredeyse İstanbul çapında ünlenirken, tulumbacıların yanı sıra Galata Köprüsü'nden İstanbul Boğazı'na giden gemileri koşarak izleyen gazete dağıtıcıları da sonraları bazı uluslararası yarışmalarda Türkiye'yi temsil ettiler.

İnsanların değil spor kulübü kurma, bir araya gelmekten bile çekindiği bu dönemde Atina'da 1906 Ara Olimpiyat Oyunları düzenlendi. Sporcuların ülkerleri adına değil, bireysel ya da

yaşadıkları kentler adına yarışabileceklerinin şart koşulduğu ara oyunlara Osmanlı'dan yabancı uyruklu ya da gayrimüslim sporcular katıldı. Katılan sporcu sayısı, kaynaklara göre farklılık göstermektedir.

19 Ocak 2008 tarihinde geçirdiği trafik kazası sonucu vefat eden merhum spor yazarı, Olimpiyat tarihçisi Cüneyt Koryürek'in 'Olimpiyatlarda Türkler' başlıklı kitabında resmi olmayan 1906 Oyunları'yla ilgili şu bilgiler yer almaktadır.

"Amerikalı Olimpiyat Tarihçisi Dr. Bill Mallon, 1906 Olimpiyatı'na, Osmanlı toprakları içindeki İstanbul, İzmir ve Selanik'ten 27 sporcunun katıldığını belirtmiş, bu üç kentten katılan sporcuları iki grupta toplamıştır. Birincisi, 'Türkiye' kısmında, diğeryse, Osmanlı topraklarında yaşayan 'Yabancı Uyruklu Kişiler' başlığı altında yer almıştır. Mallon'un, 27 sporcu olarak verdiği liste, sadece Osmanlı vatandaşı olup olmadıkları bilinmeyen, fakat Türkiye'den gelenleri gösterirken, 'yabancı uyruklu' oldukları sanılan, İstanbul, İzmir ve Selanik'te yaşayanlar da ayrı bir listede gösterilmiştir. Bu gruba girenler de İstanbul'dan 13, İzmir'den 16, Selanik'ten 8, Bergama'dan bir sporcu olarak sınıflandırılmıştır. Türkiye'den geldiklerini bildirenlerin adları ve katıldıkları branşlar sadece atletizm, futbol ve kürek sporlarıdır. İzmir'den katılan ve aynı kategoride sıralanan Rum isimli 16 sporcudan 9'u atletizm (bunlardan biri aynı zamanda haltere katılmış), ikisi cimnastik, birer tanesi de atıcılık, tenis ve bisiklet yarışmalarına katılmış. Son bir sporcunun futbola katıldığı belirtiliyor. Bu da 'İzmir Karması'nda oynamayan 12. futbolcu olabilir. Resmi Kayıtlardan çıkan bilgilere göre, Osmanlı toprakları içinde bulunan Selanik'ten de sekiz sporcu katılmış. Bunlardan beşi atletizm, ikisi eskrim, biri de jimnastik dalında yarışmışlardır."

Aliprantis'in Dünya ve Olimpiyat Rekoru

Atina 1906'da 10 metrelik ipe tırmanma yarışmasında 11.4 saniyelik derecesiyle dünya rekoru kırarak birinciliği kazanan Tatavla Heraklis Kulübü'nden (Kurtuluş Gençlik) Yorgo Aliprantis'in altın madalyası kayıtlarda Yunanistan adına görünmektedir. İpe tırmanma yarışı ertesi yıl resmi yarışmalar listesinden çıkarıldığından dünya ve olimpiyat rekorları hala Yorgo Aliprantis'e aittir.

Aliprantis kardeşlerden Niko da, bu oyunlarda pentatlon dalında (uzun atlama, disk atma, cirit atma, 192 m koşu, ve grekoromen güreş) 37 kişi arasında 90 puanla yedinciliği paylaşmıştır.

Futbolda dört takımın mücadelesinde, Danimarka'ya 5-1 yenildikten sonra, şampiyon Danimarka karşısında 9-0 yenikken ikinci yarıya çıkmayan Atina Karması'na hükmen galip sayılan İzmir Futbol Karması, ikincilik maçını Selanik Karması'na karşı oynadı ve maçı 3-0 kazandı. İzmir Karması'ndan Jacques Giraud, Fransa adına tenis oynadı. Donald Whittal ise aynı zamanda kürek yarışmalarına katıldı. Selanik Karması Atina Karması'na 6-0, İzmir Karması'na 3-0 yenilerek üçüncü oldu.

Atletizm'de Robert Kolej'den Vahram Haret Papazyan seçmelerde 800 metrede altıncı, 1500 metrede ise dördüncü oldu ve finale kalamadı. Yine atletizmde Konstantin Devecis, Aleko Celepoğlu, B. Murmuris ve M. Darıcas dereceye giremediler. Eskrimde A. Kritikas, grekoromen güreşte Manolas Karucakis başarılı olmadılar. Kürek dört tekte üç Rum asıllı İzmirli sporcuya ilaveten Donald Whittal da takımda yer aldı ve İzmir takımı 7. oldu.

Aleko Mulos Londra'da

Selanik'te bisikletle yarışanlar, İstanbul'da ringe çıkıp boks yapanlar, halkın meraklı bakışları arasında atletizmle uğraşanlar, meşin yuvarlağın peşinden koşanlar, yabancı okullardaki faaliyetlerini kulüplerde sürdürmeye başladılar.

Galatasaray Lisesi öğrencisi, Kurtuluş Gençlik Kulübü (Tatavla Heraklis) sporcusu Aleko Mulos, Baron Pierre de Coubertin'in daveti üzerine Londra 1908 IV. Yaz Olimpiyat Oyunları'na katılarak Osmanlı Devleti'ni temsil eden ilk sporcu oldu. 97 cimdastikçinin katıldığı yarışmalarda 51 sporcunun yeri ve puanı saptanamadığı için Mulos'un Londra Olimpiyatı'nda kaçıncı olduğu bilinmemektedir.

Osmanlı Olimpiyat Cemiyeti Kuruluyor

Sultan II. Abdülhamit'in 24 Temmuz 1908'de Manastır ve İstanbul'da II. Meşrutiyet'i ilan etmesi üzerine dernek kurulması serbestleşti. Başta Beşiktaş, Galatasaray ve Fenerbahçe olmak üzere bir çok kulüp tescillerini yaptirdılar. Uluslararası Olimpiyat Komitesi Türkiye Temsilcisi Selim Sırrı Tarcan da, Osmanlı Olimpiyat Cemiyeti'ni kurmak için çalışmalara başladı. Kendisi öğretmen olduğu için cemiyet başkanlığına gazeteci Ahmet İhsan Tokgöz'ü uygun gördü. Genel sekreterlik görevini Tarcan üstlenirken, üyeliklere Hasip Bayındırılıoğlu, Asaf ve Cevat Rüştü Bey kardeşler getirildiler.

Osmanlı Olimpiyat Cemiyeti kurulmuştu ama bütçesi yoktu. Stockholm 1912 V. Yaz Olimpiyatı'na katılım için sporcu ve sponsor bulmak gerekiyordu.

Gazete İlanlarıyla Sporcu Aranıyor

Tarcan, o dönemde yayınlanan 'İkdam' ve 'Sabah' gazetelerine '*Sporseverler ve Yardımseverler Aranıyor*' diye ilanlar verdi. Bu ilanlar belki yurdumuzdaki ilk sponsor bulma arayışydı. Selim Sırrı Bey, sponsor bulamadı ama Ermeni asıllı iki genç Mıgırdıç Mıgıryan ve Vahram Haret Papazyan Olimpiyata katılmak için başvurdular. İki Robert Kolej öğrencisi gerekli bilgileri Tarcan'dan alırken, İsveç'e kendi olanakları ile gidip gelebilecekleri gerçeğini öğrendiler. İstanbul'un ilk atletizm ve cimdastik kulübü olan 'Raffi'nin kurucusu Mıgırdıç Mıgıryan'ın parasal durumu iyiydi. Ancak Papazyan'ın kaynak bulması gerekiyordu. Bebek'te oturan bir gazete bayininin oğlu olan Papazyan, her sabah Bebek'ten koşarak Babıali'ye gelir, oradan aldığı gazeteleri yine koşarak Bebek'e getirip babasının dükkanına bıraktıktan sonra oradan okul çantasını kaptığı gibi Bebek sırtlarındaki Robert Kolej'e koşardı. Vahram Papazyan, İstanbul'un çeşitli semtlerinde şubeleri bulunan Ermeni Ardavast kulübünün

üyeydi. İlk başvurduğu yer de bu kulüp olmuştu. Kulüp yöneticileri bu işe sıcak bakmışlar ve onun Stockholm'e gidip gelmesini sağlayacak parayı bulmanın yollarını aramışlardı. Bunun için Arnavutköy'deki Rum Tiyatrosu'nda bir gece düzenlendi. Saray mensupları ve hatta saraylı hanımların da hazır buldukları bu gösteride Türkçe olarak oynanan 'Fedakar Gemici' piyesinde bizzat Vahram Papazyan da rol aldı. Bu gecedен sağlanan para ve biriktirdiği cep harçlıklarıyla Vahram Papazyan'a Stockholm için gidiş-geliş bileti alındı. İki genç sporcu tek başlarına zorlu bir yolculuktan sonra Stockholm'e vardılar.

Stadyum çevresindeki her ulusun bayrağını ve sporcuların formalarını görünce önemli eksikliklerini fark ettiler: Bayrak ve milli forma...

Vahram, Olimpiyat Oyunları'na katılacak ülkelerin caddelere asılmış bayrakları arasında Türk bayrağının bulunmadığını görünce Büyükelçi Ahmet Bey'e durumu büyük bir üzüntü içinde anlattı; Türk bayrağı Stockholm caddelerine ve Olimpiyat Stadı'na çekilmediği takdirde yarışmalara katılmayacağını bildirdi. Büyükelçi Ahmet Bey derhal ilgili makamlara başvurarak iki saat içerisinde Türk bayrağının caddelere ve stadyuma çekilmesini sağladı.

Büyükelçimizin eşi de Vahram'a, kolej arkadaşlarından Kerim Kanok'un hediye ettiği, düz kırmızı fanilasının üzerine beyaz bir Ay-Yıldız dikti. Vahram Papazyan, Ay-Yıldızlı formasıyla 800 ve 1500 metre yarışlarına katıldı. 48 atletin katıldığı 800 metre yarışmalarında altıncı seride, 45 atletin katıldığı 1.500 metre elemelerinde yedinci seride koştu; iki yarışı da tamamlayamadı.

Papazyan, 1954 yılında Amerika'dan yolladığı mektubunda Stockholm 1912 anılarını anlatırken, 1.500 metre yarışını son metrelere kadar önde götürdüğünü ancak aşırı heyecandan bayıldığını bildirmiştir.

Mıgırdıç Mıgıryan, dekatlon, pentatlon yarışmaları ile disk atma, gülle atma, sağ ve sol elle gülle atma yarışmalarında yedinci olarak Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adını yazdıran ilk Osmanlı sporcusu oldu. ABD'li Ralph Rose'un 27.70 metre ile birinci olduğu yarışmada Mıgıryan (10.85 m + 8.93 m) 19.78 metrelik bir derece elde etti. Disk atma yarışmasında 17 ülkeye mensup 40 atlet arasında 32.98 metre ile 34'üncü olurken, iki Rus, iki İsveçli, bir Fransız ve bir Bohemyalı rakibini gerisinde bıraktı. Gülle atma yarışmasında ise 22 rakip arasında 10.63 metre ile 19. sırayı alırken, dekatlonda Stockholm Olimpiyatı'nın efsane atleti Kızılderili beyaz melezi Jim Thorpe ile sonradan Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı olan Avery Brundage ile yarışma onuruna erişti. 29 atlet arasında 100 metreyi 13.3'te tamamlayan Mıgıryan, gülle atmada 11.05 metre, uzun atlamada 5.43 metrelik derece elde etti. Böylece 479.75 puan toplayan Mıgıryan uzun atlama yarışması sırasında bileğinden sakatlanınca dekatlon yarışmasından çekilmek zorunda kaldı. 26 atletin mücadele ettiği pentatlon yarışmalarında ise 200 metrede 26.4 ile 24., uzun atlamada 5.59 metre ile 25., cirit atmada 36.87 metre ile 18. oldu ve diğer yarışmalara katılamadı.

Vahram Haret Papazyan ve Mıgırdıç Mıgıryan'ın Stockholm 1912 Olimpiyatı serüvenleri böylece son bulmuştu. Ancak bu iki atlet katıldıkları yarışmalarda elde ettikleri derecelerden

çok daha önemli, çok daha büyük bir onura erişmişler, Osmanlı Olimpiyat Cemiyeti tarafından Olimpiyat Oyunları'na yollanan ilk atletler olmuşlardı.

1922'de Kanada'ya yerleşen Papazyan, burada Ermeni Cimnastik Derneği'nin başına getirildi. 1912 Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'yi temsil eden atlet olmakla ömrünün sonuna kadar övünen Papazyan sık sık Türkiye'ye geldi. 1970'li yıllara kadar bu gezileri sürdürdü, sonra kendisinden haber alınmadı.

Berlin 1916 Olimpiyatı, Birinci Dünya Savaşı nedeniyle yapılamadı ve savaş nedeniyle yapılamayan ilk Olimpiyat olarak tarihe geçti.

İşgal Kuvvetlerinden Yeni Sporlar

Osmanlı Devleti, 28 Ekim 1914'te fiilen savaşa girerken, müttefik Almanya ve Avusturya askeri birlikleri İstanbul'a geldiler. 1915-1918 yılları arasında Fenerbahçe, Galatasaray ve Altınordu takımları, Alman ve Avusturya askeri takımlarıyla karşılaşmalar yaptılar. Bu karşılaşmaların çoğu Türk takımlarının galibiyetiyle sonuçlandı. İstanbullu gençler işgal kuvvetleri subay ve erlerinden ilk kez gördükleri bir çok spor dalını tanıdılar.

1916 yılında Beşiktaş 132 puanla İstanbul Atletizm Şampiyonu olurken, Siyah Beyazlı kulüpten Namık İsmail Bey Türkiye'de ilk kez sıırıyla yüksek atlayarak Türk atletizm tarihinde bir ilki gerçekleştirdi.

O dönemde kulüplerin saha ve gelir kaynakları yoktu. Bu nedenle kulüpler, sünnet düğünleri, tiyatro, vapur gezileri gibi sporla ilgisi olmayan aktivitelerle kaynak sağlamaya çalışıyordu.

'Top Yağlayan Reis'

Galatasaray'ın ilk başkanı Ali Sami Yen, kulübün kuruluş öyküsünü anlatırken şöyle diyordu: *"Ben reisliği topu yağlayıp şişirmekle almıştım. Futbol topumuza evladım gibi bakardım. Zaten varımız da yağumuz da toptu. Okula gelirken Domuz Sokağı'ndan geçer, domuz yağı alırdım. Topu onunla yağlar, şişirirdim. Yamasını yeni pabucumdan kesmiştim. Bunu gören arkadaşlar, bana hepimizden fazla paye (rütbe) vermişlerdi. Yani o zaman reisliğe ve diğer görevlere payeyi en çok çalışan kazanırdı. Cevdet de ikinci reisliği formaları yıkadığı için almıştı..."*

Dünya gençliği, I. Dünya Savaşı'nın bitiminden iki yıl sonra Belçika'nın Antwerp kentinde VII. Olimpiyat için biraraya geldi. Ancak Türkiye, Almanya, Avusturya-Macaristan ve Bulgaristan ile birlikte 'savaşı çıkaran ülkelerden biri olarak' alınmadı.

Amsterdam 1928'de İlk Dördüncülük

Amsterdam'da yapılan 1928 Olimpiyat Oyunları, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin katıldığı ikinci oyunlar oldu. Tamamı erkek 40 sporcumuz katıldıkları yarışmalarda bir dördüncülük, bir altıncılık, iki yedincilik ve bir sekizincilik alarak adlarını Olimpiyat Onur Kütüğü'ne yazdırdılar. Türkiye Cumhuriyeti, Amsterdam'da atletizm, bisiklet, eskrim, futbol, güreş ve halter

dallarında temsil edildi. En parlak başarımızı 67 kilo güreşçimiz Tayyar Yalaz elde etti. Yalaz, Polonyalı Blazca, Yunanlı Pavlidis, Estonyalı Kap'ı hükmen yendikten sonra Çek Vladimir Vavra'ya galip geldi. Final turunda Alman Eduard Sperling'e, Macar Lajos Keresztes'e ve Finli E. V. Vesterlund'a yenilerek 4. oldu. Saim Arıkan'ın güreş minderlerinde elde ettiği altıncılığa, Nurettin Boytorun ile Mehmet Çoban iki yedincilik eklediler. Halterde ise, Cemal Erçman (64 kg), üç harekette toplam 262.5 kilo kaldırarak aldığı sekizincilik ile Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adı yazılan ilk Türk haltercisi oldu. A Milli Futbol Takımımız'ın Olimpiyat öncesinde hazırlık amacıyla iki ayrı katile halinde Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde üst üste maçlar yapması, Mısır karşısında uğradığı ağır yenilginin (7-1) en önemli nedeni olarak gösterildi.

Olimpiyat Köyü'nde yapılan antremanlar sırasında çeşitli ülkelerin en seçkin futbolcuları dünyaca ünlü İspanyol kaleci Ricardo Zamora'ya attıkları şutlarla şanslarını denediler. İspanyol kaleci kalesine gönderilen bütün şutlarda toplara geçit vermezken, arkadaşlarının ısrarlarıyla ortaya çıkan ünlü futbol yıldızımız Bombacı Bekir'in attığı üç şutun da golle sonuçlanması karşısında Zamora'nın bir daha onun önüne top atmaması Amsterdam Oyunları'nın ilginç anılarından biriydi.

800 metre seçmelerinde atletimiz Ömer Besim Koşalay, İngiliz atlet Lowe ile koşarken, ünlü İngiliz sporcumuzun ayağına bastı. Şampiyon İngiliz atletinin çivili ayakkabıları atletimizin ayaklarına yara açtı. Unutulmaz atletimiz Ömer Besim, bu yaraların kabuklarını bir kibrit kutusu içinde ömür boyu sakladı. Olimpiyat Şampiyonu Douglas Lowe'un çivili ayakkabıları ile açtığı yaraların kabukları Ömer Besim'e bir Olimpiyat madalyası kadar onur vermişti.

Los Angeles 1932 Olimpiyatı'na Türkiye, *'yolun uzaklığı ve giderlerin fazlalığı nedeniyle'* katılmadı.

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın, yerini Türk Spor Kurumu'na bıraktığı 1936 yılında Garmisch-Partenkirchen'de düzenlenen IV. Kış Olimpiyat Oyunları'na ilk kez Türk sporcular da katıldı. TMOK Genel Sekreteri Ekrem Rüştü Akömer'in başkanlığındaki 10 kişilik Türk ekibi, oyunlarda varlık gösteremezken, bayrağımız 'Beyaz Olimpiyat'ta ilk kez dalgalandı.

İlk Madalyalar 1936'da

Berlin'de düzenlenen XI. Yaz Olimpiyat Oyunları, madalya kazandığımız ve bayan sporcularımızın katıldığı ilk oyunlar oldu. Futbol, basketbol, güreş, binicilik, bisiklet, eskrim ve yelken dallarında 60 sporcu ile katıldığımız Berlin 1936'da Türkiye ilk Olimpiyat madalyasını serbest güreşte Ahmet Kireççi (Mersinli) ile kazandı. 79 kiloda mücadele eden, üç Balkan grekoromen şampiyonluğu bulunan (1933, 1937, 1940) güreşçimiz, Alman Schedler'i, İtalyan Ercole Gallegati'yi, İsveçli'yi, İsviçreli Erns Krebs'i sayıyla yendi. Kilosunun ikinciliğini kazanan ABD'li Richard LawrenceVoliva'ya sayıyla yenilerek Olimpiyat üçüncüsü oldu.

1914 yılında Mersin'in Kiremithane mahallesinde doğan, duvarcı ustasının oğlu, Kireççi ailesinin Ahmet'i, 22 yaşında Ay-Yıldızlı Türk bayrağını şeref kürsüsü gönderine ilk kez çektirmekle kalmayacak, Londra 1948'de Olimpiyat şampiyonluğunu da elde edecekti.

61 kilo serbestte, grekoromen stilde de güreşecek olan Yaşar Erkan, Macar Ferenc Toth'a tuşla yenildikten sonra Belçikalı Riske'yi sayı ile yenmiş, kilosunda şampiyonluğu kazanan Finli Kustaa Pihlajamaeki'ye tuşla yenilerek ilk sekiz arasına girmeyi başarmıştı. Erkan, serbest stil karşılaşmalarında binlerce kişi önünde güreşmenin deneyimini de kazanmıştı.

Dört kez (1933, 34, 35, 37) Balkan şampiyonu olduğu grekoromende ilk rakibi Danimarkalı Nielsen'di Erkan'ın. Ardından Danimarkalı gibi Japon Yoşioka ve İtalyan Valentino Borgia'yı da kändeleriyle tuşladı. Yaşar'ın kändeleri bir anda ünlenmişti. Rakipleri alta düştüğünde Alman seyirciler, *'Heben, heben...'* (*Kaldır, kaldır...*) diye bağırıyordu. Erkan, dördüncü turda Letonyalı Krişyanis Kundsinsi'yi sayıyla yenerek finale yükseldi. Kötü puanların hesabını yapan antrenörünün isteği üzerine Finli Aarne Eemeli Reini'ye sayı ile yenildi ve daha az kötü puanı bulunan güreşçimiz Olimpiyat şampiyonu oldu. 1911 Erzincan Refahiye doğumlu olan ve güreşe İstanbul Kumkapı Güreş Kulübü'nde başlayan Yaşar Erkan, anılarını yazdığı kitabında altın madalyanın çoşkusunu şöyle anlatır:

"Şampiyonluk kürsüsünde şanlı bayrağımız şeref direğine çekilirken kendimi tutamadım, gözlerimden yaşlar sel gibi aktı. Yüz yirmi bin kişinin ve Hitler'in önünde bayrağımızı şeref direğine çekirmek ve ayakta güzel marşımızı dinletmek zevklerin en güzeli ve en büyüğüydü..."

Yaşar Erkan'ın bu duyguları yaşadığı saatlerde Türkiye'de bir memur da mors alfabesi ile tıklar tıklar bir telgraf çekmektedir Berlin'e: *"Kendin küçüksün, ama memleket için önemli bir iş yaptın. Artık adın Türk spor tarihine geçti. Çok yaşa Yaşar!"*

Telgraf'ın sonundaki *'Mustafa Kemal Atatürk'* imzasının, kendisini gözyaşlarına boğduğunu ve bu satırları tekrar tekrar okuduğunu da ekliyor Erkan...

"Benim en çok sevdiğim spor güreştir" diyen Ulu Önder Atatürk tarafından ilk Olimpiyat şampiyonumuza iki gümüş vazo ve bir ev armağan edildi. Soyadı, çaresiz anlamına gelen *'Naçar'*, Atatürk tarafından Erkan olarak değiştirildi.

Berlin Olimpiyatı'na katılan 60 sporcumuzdan ikisi şeref kürsüsüne çıkarken 9 sporcumuz daha Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adlarını yazdırmayı başardılar. Grekoromende ağır sikletimiz (+87) Mehmet Çoban dördüncü, 72'de Nurettin Boytorun altıncı, 87'de Mustafa Çakmak sekizinci, serbest güreşlerde 56 kiloda Ahmet Çakıryıldız altıncı, 72 kiloda Hüseyin Erçetin yedinci oldular.

Binicilikte, *"Uluslar Ödülü"* (*Milletler Mükafatı*) yarışmasında Cevat Kula *'Çapkın'* adlı atıyla altıncılığı aldı. Bisiklette 100 km yol yarışında Talat Tunçalp, yarışın bitimine 50 metre kala Alman bisikletçi Schaller'den dirsek darbesi yemesiyle altı saliselik farkla sekizinciliğe düştü. Yelkende Behzat Baydar'la Harun Ülman, *'Star'* sınıfında *'Marmara'* adlı tekneleriyle 38 puanla sekizinci oldular.

1939 yılında çıkan İkinci Dünya Savaşı nedeniyle 1940 ve 1944 yılında yapılması gereken oyunlar iptal edildi.

Minderlerde Türk Kasırgası: Londra 1948

Savaş sonrası ilk Olimpiyat Oyunları 1948 yılında İngiltere'nin başkenti Londra'da yapıldı. II. Dünya Savaşı'na yol açan Almanya ile İtalya ve Japonya'nın alınmadığı bu oyunlar Türk sporu için büyük bir dönüm noktası oldu. 66 sporcuyla katıldığımız Atina 2004 Oyunları'ndan daha kalabalık (68) bir sporcu ordusuyla mücadele ettiğimiz Londra'dan yurda ilk büyük müjde atletizmden geldi. Dünyanın en seçkin 29 atletiyle üç adım atlama yarışmalarına katılan Ruhi Sarıalp, 15.02 metrelik derecesiyle Olimpiyat üçüncüsü oldu. Sarıalp, Atina 2004'te Eşref Apak'a kadar Olimpiyatlarda madalya alan tek Türk atleti olarak tarihteki yerini aldı.

Sarıalp bronz madalyanın öyküsünü şöyle dile getiriyordu:

"Sabah 6'da kalkarak Wembley Stadi'na gittik. Hocam Naili Moran'la kum havuzun yanındaydık, stadın boş olması heyecanımızı daha da arttırmıştı. Yanımıza bir İngiliz yaklaştı. Kendisini stat görevlilerinden Bay John olarak tanıttıktan sonra "Ne o Türk, heyecanlı mısın yoksa?" diye sordu. Cevap vermeme fırsat vermeden "Beni dinle. Babamın dedesi, Kırım Savaşı sırasında Türklerle omuz omuza silah arkadaşlığı yapmış. Savaşa girecekleri sırada büyük dedem de çok heyecanlıymış. Bunu fark eden bir Türk askeri, cebinden çıkardığı küçük bir madeni parayı dedeme vererek, savaşa başlayacakları anda bu parayı dilinin altına koymasını söylemiş. 'Bu para hem senin heyecanını önleyecek, hem de seni koruyacaktır demiş. Dedem de askerin söylediğini yapmış ve salimen yurda dönmüş' diyerek büyük dedesinin anısını anlattıktan sonra, cebinden çıkardığı bir penilik meteliği bana uzattı ve parayı yarış sırasında dilimin altına koymamı istedi. Ben de öyle yaptım."

Sarıalp, bu parayı Olimpiyat madalyasının yanından ayırmadı. Maraton yarışmasında Şevki Koru'nun 44 atlet arasında birinciden 13 dakika farkla 20. sırayı alması da Türkiye için küçümseneyecek bir olaydı.

Güreş müsabakalarının yapıldığı Empress Hall'da Türk güreşçileri destan yazdılar.

Minderlerde Türk kasırgası esti ve o günlerde Londra'da *"Bir Türk'ten kuvvetli ancak iki Türk vardır"* sözü dilden dile dolaştı.

Serbest güreş takımımız dört altın, bir gümüş, bir bronz madalya kazanarak resmi olmayan sıralamada takım şampiyonluğuna ulaşırken, 57 kiloda Nasuh Akar, fırtına gibi güreştiği Londra'da, *"The Terrible Turco"* (Korkuç Türk) lakabını kazanmıştı. 1946 Avrupa ikincisi olarak çıktığı Londra minderlerinde güreşimiz, Kanadalı May'ı 2:57'de tuşla, İsviçreli Wenger'i, İsveçli Erik Persson'u sayıyla, Belçikalı Joseph Trimont'u 11:19'da, Fransız Charles Kouyos'u 13:54'te, ABD'li Gerald Leeman'ı 8:52'de tuşla yenerek şampiyon oldu. 1949'da Avrupa, 1951'de Dünya Şampiyonu ünvanlarını da kazanan Akar, uzun yıllar İstanbul Tekel ve milli takımlarda hocalık yaptıktan sonra 1984'te vefat etti.

Güreşte ilk Avrupa şampiyonumuz (1946, 62 kg) Gazanfer Bilge, İranlı Sadyan'ı 9:13'te, Macar Ferench Toth'u 4:01'de, Fransız Jouaville'yi 2:49'da, ABD'li Harold Moore'u 14:28'de, Finli Paavo Hietala'yı 11:10'da olmak üzere beş maçını da tuşla kazanıp finale çıktı. Son maçında İsveçli Ivar Sjoellin'de sayıyla yenerek Olimpiyat şampiyonu oldu. 1923 yılında Kocaeli'nin Karamürsel ilçesinde dünyaya gelen Bilge, güreşi bıraktıktan sonra iş hayatına atıldı. Türkiye'nin sayılı vergi rekortmenleri arasına girdi. Yaptığı hayırlar ve hizmetler nedeniyle ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, altıncı Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ve dokuzuncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından 'Üstün Hizmet Madalyası' ile ödüllendirilen tek sporcu oldu. Daha sonra kendisini hayır işlerine adanmış Gazanfer Bilge, Kocaeli Üniversitesi'ne bağlı Gazanfer Bilge Spor Yüksek Okulu, 500 yataklı Gazanfer Bilge Kız ve Erkek Öğrenci Yurdu başta olmak üzere bir çok tesisin kurulmasına katkıda bulundu. Karamürsel'in hemen yanında bulunan Dereköy ve Gazanfer Bilge mahallelerinde sokaklara Olimpiyat şampiyonlarının, Vehbi Emre gibi unutulmaz yöneticilerinin adlarını koydu. 2004 yılında Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ne bağlı CIPF (Uluslararası Fair Play Konseyi) tarafından, 'Halka Hizmet, Sporda Kamuya Yatırım' dalında Dünya Fair Play Onur Ödülü'nü kazandı. Gazanfer Bilge, karaciğer rahatsızlığı nedeniyle 13 Nisan 2008 tarihinde İstanbul'da yaşama veda etti.

41 Dakikada Altı Rakibini Yendi

67 kiloda Celal Atik, o dönem 15 dakika üzerinden yapılan karşılaşmalarda altı maçın beşini tuşla kazanırken, toplam 40.88 dakika güreşerek altın madalyaya ulaştı. Atik sırasıyla ABD'li William Koll'u 7:42'de, Hintli Singh'i 5:08'de, Güney Afrikalı Reis'i 4:20'de tuşla, Finli Sulo Leppanen'i sayıyla, İtalyan Garibaldo Nizzola'yı 5:15'te, İsveçli Goesta Fraendfors'u 4:03'te tuşla yenerek şampiyon oldu. Atatürk'ün isteği üzerine 1938'de Atik soyadını alan güreşçimiz, serbestte 1946 Avrupa şampiyonluğu'na, 1949'da ikincisini ekledi. 1951'de Dünya şampiyonu oldu. Aynı zamanda iyi bir grekoromenci olan Celal Atik, bu stilde 1947'de Avrupa üçüncülüğünü, 1950'de Dünya ikinciliğini elde etti. 1971 yılına kadar milli takımlarımızda çeşitli görevlerde bulunan Atik, 1979 yılında yakalandığı karaciğer hastalığından kurtulamayarak hayata gözlerini yumdu.

Şükrü Gülesin'le birlikte futbolumuzun bir dönem değişmez sol açıklarından olan Fenerbahçeli Halit Deringör, 1948 Oyunlarıyla ilgili anısını aktarırken şöyle diyordu:

"Muharrem Candaş, Yaşar Doğu, Celal Atik yeşillik alanda birbirlerine, el ense çekip şakalaşıyorlardı. Uzun boylu, yakışıklı, Tarzan gibi düzgün vücutlu biri de onları kenardan izliyordu. Sonradan Amerikalı olduğunu öğrendiğimiz uzun boylu genç bizimkilerin güreşme teklifini kabul etti. Celal Atik'le güreşe başladılar. Amerikalı, bir oyunla Atik'i altına aldı. Celal Atik neye uğradığını şaşırды. Sonra Celal, Amerikalı'yı altına aldı. Nuri Hoca'nın (Nurettin Boytorun) geldiğini görünce güreşi bıraktılar. İkisi de birbirlerine hayretle bakıyorlardı. Biraz İngilizcem olduğu için Amerikalı'nın söylediklerini anlayabiliyordum. 'Kim bu adam, ayakları çok güçlü...' diyordu. Celal Atik de eğer bu adam güreşçiyse canımıza okur diyordu. Empress Hall'da güreşleri izlerken Muharrem Candaş'ın rakibini görünce bu kez bizler hayretler içinde

kalmıştık. Celal'le çayırdaki güreşen Amerikalı (Wittenberg), Muharrem'i yenen tek güreşçi oldu."

Kimi kaynaklarda Futbol Milli Takımımızın 1948 Olimpiyatı kadrosunda yer aldığı görülen Halit Deringör bu çelişkiyi de şöyle anlatıyor:

"1941'den beri milli takımın sol açığında ya rahmetli Şükrü Gülesin ya da ben oynuyordum. Şükrü, benden daha yapılıydı. Olimpiyat için milli takım aday kadrosuna alınmış, bir ay İstanbul Caddebostan'daki Marmara Yat Kulübü'nde kamp yapmıştık. Olimpiyat kafilesine adım bildirilmişti. Ancak son anda Ankaralıların oyunlarıyla, Vefalı Galip Haktanır'la ben kadrodan çıkarıldık. Gerekçe olarak, 'Bir İngiliz takımıyla İstanbul'da yaptığımız maçta rakip takımın sağ bekini sakatlamamı, futbolcunun halen hastanede yatmasının tatsız olaylara yol açabileceğini' gösterdiler. Yine o yılların efsane Fenerbahçesini yaratan Macar antrenör Ignar Molnar'ı da Londra'ya götürmediler. Takım antrenörsüz Olimpiyata gitti. Kulübüm de bu işe çok bozulmuştu. 'Bu mesele Fenerbahçe'nin onur meselesidir. Seni biz Londra'ya göndereceğiz' dediler. Futbol ayakkabılarımı yanıma almadan, ikinci kafileyle, güreşçilerle birlikte Londra'ya gittim."

Güreşler sırasında Yaşar Doğu, Celal Atik ve Gazanfer Bilge'nin üç minderde, göz göze gelerek aynı anda rakiplerinin sırtlarını mindere yapıştırmaları salonda büyük tezahürata yol açıyordu.

1939 Grekoromen Avrupa ikincisi, 1940 Balkan Grekoromen, 1946 serbest, 1947 grekoromen Avrupa şampiyonu efsane güreşçimiz Yaşar Doğu, sırasıyla Hintli Bhangava'yı 2:58'de, İranlı Abbas Zandi'yi 4:05'te, Mısırlı Mustafa'yı 7:39'da, Macar Kalman Sovari'yi 7:04'te tuşla yendi. Tur atladı. Sürekli kaçak güreşen ABD'li Lealand Gilbert Jr. Merrill'i sayıyla ve Avustralyalı Richard Edward Gerrard'ı 6:45'te tuşla yenerek şampiyon oldu. Doğu, Londra'da altına uzandığında 35 yaşındaydı. Sporculuk kariyerine 1949'da (SB) üçüncü Avrupa şampiyonluğunu, 1951'de de Dünya şampiyonluğunu ekleyen Yaşar Doğu, 1961 yılında aramızdan ayrılışına kadar milli takımlarımızda antrenör ve yönetici olarak görev yaptı. Türkiye Güreş Federasyonu'nca adına 1962 yılından itibaren uluslararası turnuva düzenleniyor.

Yaşar Doğu ile ilgili Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı yapan Yücel Seçkiner'den bir anıyı da eklemeyi unutmayalım:

"O zamanlar Jandarmagücü'nün komutanıyım. Bir gün Gölbaşı'na gidiyordum. Rahmetli Yaşar Doğu ile karşılaştık. Bana nereye gittiğimi sordu. 'Gölbaşı'na' cevabını alınca, 'Ben de oraya gidiyorum, istersen birlikte gidelim hocam' dedi. Elinde bir çuvala doldurulmuş odunlar vardı. Birlikte yola çıktık. Yolda Yaşar Hoca'ya sordum: 'Hayırdır hocam odunlarla ne yapacaksınız?' Milli Takım hocası Yaşar Doğu'nun cevabı: 'Biraz sonra ciğerparelerim gelip antreman yapacaklar. Sonra duş almaları lazım. Bu odunları, sobayı yakıp, onlara su ısıtmak için yanımda götürüyorum' oldu. Gölbaşı'ndaki antreman yerine geldik. Yaşar hoca hemen pencereleri açtı, salonu havalandırmaya başladı. Sonra yanında getirdiği paketten iğne iplik

çıkardı ve minderlerin kenarlarındaki yırtıkları dikmeye başladı. O zamanlar şimdiki gibi kaliteli minderler yoktu. Dediği söz şu oldu: “Antreman sırasında minderin yırtık bölümündeki toz ve pislikler güreşçilerin ağızlarına geliyor ve hastalanmalarına yol açıyor. Birilerinin bu yırtıkları dikmesi lazım. Bizim güreş ailemizde anne olmadığına göre, baba olarak benim dikmem icap eder ki, evlatlarım hastalanmasınlar...”

Güreşte Rekorumuz Kırılmadı

1948 Londra’da sekiz sıklletin dördünde şampiyonluğa ulaşarak altın madalyaların yüzde 50’sini alan Türkiye’nin bu başarısı 1980 ve 1984 boykotlu olimpiyatları saymazsak hala kırılmadı. Ruslar Münih 1972 ve Montreal 1976’da 10 sıklletin beşinde, Sydney 2000’de sekiz sıklletin dördünde altın madalya alarak rekorumuzu yinelediler. ABD ve bir çok ülkenin katılmadığı Moskova 1980’de Sovyetler, Doğu Bloku ülkelerinin katılmadığı Los Angeles 1984’te de ABD’liler 10 sıklletin yedisinde şampiyonluğu aldılar.

Grekoromende ulusal marşımızı çaldırmayı başaran Mehmet Oktav (62 kg), ilk turu maç yapmadan geçtikten sonra Finli Talosela’yı sayıyla, İsveçli Olle Anderberg’i 2:48’de tuşla, Mısırlı Sayed Kandil ile Avusturyalı Georg Weidner’i sayıyla yenerek şampiyon oldu. Uluslararası alanda Londra öncesi ve sonrası başarısı bulunmayan Oktav, milli takımlarımızda uzun yıllar hocalık yaptı.

Grekoromen ağır sıkletimiz (+87) Ahmet Kireççi (Mersinli), Uxbridge Olimpiyat Köyü’nde bütün yabancı sporcuları “Hello!” diye selamladığı için adı ‘Mr. Hello’ya çıktı. Mersinli Ahmet’in ustura tıraşlı kafası sporcular için ‘uğur’ sayıldı. Yarışmaya giden sporcular bu sevimli ama görkemli Türk güreşçisinin çıplak başına bir öpücük konduruyorlardı. İsviçreli Moritz Jnderbitzin’i 13:51’de, İsveçli Tor Nilsson’u 15:48’de tuşla, Finli T. Ilmari Kangasniemi’yi sayıyla yenen Mersinli’nin İtalyan Guido Fantoni ile yaptığı final güreşi büyük bir yabancı sporcu kalabalığı tarafından izlendi ve şampiyonluğu sayıyla kazanan Türk pehlivanına onlar da büyük sevgi gösterisinde bulundular. Mersinli, İngiliz bayanlar tarafından öpücük yağmuruna tutuldu. İngiltere Kraliçesi Elizabeth onu görmek için özel olarak geldi. ‘Mr. Hello’ya sarıldı ve öptü. Bütün dünya basını bunu yazdı. Ahmet Mersinli, Türkiye’nin ilk Olimpiyat madalyalı sporcusu ünvanının yanına , iki Olimpiyatta madalya alan ilk Türk ünvanını da ekliyordu.

Londra’nın ünlü Wembley Stadı’nda yapılan madalya törenlerinde 100 bin seyirci altı kez milli marşımızı dinledi.

Güreşte Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Celal Atik, Yaşar Doğu, Mehmet Oktav, Ahmet Kireççi (altın), Kenan Olcay, Muhlis Tayfur, Adil Candemir, Halit Balamır (gümüş), Halil Kaya (bronz) ile atletizm üç adım atlamada Ruhi Sarıalp’in kazandığı bronz madalyalarla Türk bayrağı 12 kez şeref gönderine çekildi.

Çin Halk Cumhuriyeti’ni Gündüz Kılıç’ın iki, Hüseyin Saygun ve Lefter Küçükandonyadis’in birer golleriyle 4-0 yendikten sonra Yugoslavya’ya 3-1 yenilen A Milli Futbol Takımımız Kore

ile birlikte Olimpiyat beşincisi oldu. Cihat Arman, Murat Alyüz, Vedii Tosuncuk, Naci Özkaya, Bülent Eken, Hüseyin Saygun, Selahattin Torkal, Fikret Kırcan, Erol Keskin, Gündüz Kılıç, Lefter Küçükandonyadis ve Şükrü Gülesin'den oluşan takımımızın Yugoslavya'ya tek golünü Şükrü Gülesin kaydetti.

Londra kahramanlarımız, yurda dönüşlerinde onbinlerce İstanbullu tarafından çiçeklerle karşılandılar. Sporcularımızı karşılayan konvoyun havaalanı'ndan Taksim'e gelişi, uzun süre unutulmayacak görüntüler yarattı. Binlerce kişi Taksim'deki Atatürk anıtının önünde milli marşımızı okudu. Sporcularımız, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ve Başbakan Hasan Saka tarafından kabul edildiler.

Profesyonellik Kavgası

Londra 1948 Olimpiyat Oyunları'nda çok büyük bir başarıya imza atarak altı kez milli marşımızı dinleten güreşçilerimizle, üç adım atlamada üçüncü olarak atletizmde ilk Olimpiyat madalyamızı kazandıran Ruhi Sarıalp'e yapılan yardımlar, Helsinki 1952 Olimpiyat Oyunları öncesi Türk sporunu karıştırdı.

Güreşçi Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Halil Kaya ve Yaşar Doğu ile atlet Ruhi Sarıalp '*para yardımı aldıkları*' gerekçesiyle Beden Terbiyesi Genel Müdürü ve Türkiye Olimpiyat Komitesi Başkanı Danyel Akbel tarafından Helsinki Olimpiyat Oyunları kafilesinden çıkarıldılar. Bunun üzerine Burhan Felek, bir süre Merkez Danışma Kurulu üyeliğinden ve Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi genel sekreterliğinden uzaklaştırıldı. IOC Türkiye Temsilcisi Reşit Saffet Atabinen görevinden istifa etti. Olaylarda kusursuzluğu anlaşılan Burhan Felek eski görevlerine iade edildi. Türkiye Olimpiyat Komitesi Başkanı ve Beden Terbiyesi Genel Müdürü Danyal Akbel istifa etmek zorunda kaldı. Olimpiyat Komitesi dağıtılarak yerine yenisi oluşturuldu. Bunun üzerine IOC, Bağımsız Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi kuruluncaya kadar Türkiye'nin oyunlara alınmamasını kararlaştırdı. Türkiye, özel izinle Helsinki Oyunları'na katılabildi.

Helsinki 1952'de İki Şampiyon

Atletizm, basketbol, güreş ve futbol dallarında katıldığımız Helsinki'de grekoromencilerimiz kürsüye çıkamazken, serbestte 52 kiloda Hasan Gemici ile 62 kiloda Bayram Şit altın, 87 kiloda Adil Atan bronz madalya kazandılar.

1951 Akdeniz Oyunları şampiyonu Gemici, sırasıyla Finli'yi sayıyla, İngiliz'i ve İtalyan'ı tuşla yendikten sonra İranlı'ya hakem kararıyla (2-1) yenildi. Japon'u hakem kararıyla (3-0) yenerek sikletinin Olimpiyat şampiyonluğunu kazandı. 1927 Giresun doğumlu Gemici, 2002'de Kocaeli'de vefat etti.

1951 Akdeniz oyunları şampiyonu, 1954 Dünya ikincisi Bayram Şit Olimpiyat şampiyonluğuna ulaşırken sırasıyla, Fransız'ı tuşla, Sovyet'i, İsveçli'yi hakem kararıyla (3-0), Finli'yi 4:11'de tuşla, İranlı'ya hakem kararıyla (3-0), ABD'liyi 9:20'de tuşla yendi.

Oyunlarda bronz madalya kazanan Adil Atan, Sovyet'e sayıyla yenildikten sonra sırasıyla Alman'ı, Güney Amerikalı'yı tuşla yendi. ABD'liye tuşla, İsveç'liye hakem kararıyla (2-1) yenilerek Olimpiyat Üçüncüsü oldu. Atan daha sonra 1954'de Dünya ikinciliğini, 1956'da Dünya Kupası Birinciliğini ve 1958 Kırkpınar Başpehlivanlığını kazandı.

Serbestte İrfan Atan dördüncü, Haydar Zafer ile Cemal Sarıbacak beşinci, grekoromende Ahmet Şenol, Ali Özdemir ve İsmet Atlı beşinci, Hasan Bozbey altıncı olarak Olimpiyat Onur Kütüğü'nde yer aldılar.

Hollanda Antilleri'ni Yalçın Çaka ve Muzaffer Tokaç'ın golleriyle 2-1 yenen Amatör Milli Futbol Takımımız, Macaristan'a 7-1 yenildi ve Avusturya, Brezilya ve Danimarka ile birlikte Olimpiyat beşinciliğini elde etti. Erdoğan Akın, Rıdvan Bolatlı, Mustafa Ertan, Basri Dirimlili, Ercüment Güder, Necdet Şentürk, Vasif Çetiner, Tekin Bilge, Yalçın Çaka, Muzaffer Tokaç, Macit Gürdal ve Kamil Altan'ın forma giydiği olimpiyat maçlarında Macaristan'a tek golümüz Ercüment Güder'den geldi.

1948 Londra Olimpiyatı'nda bronz madalya kazanan atletimiz Ruhi Sarıalp, 1950 Avrupa Şampiyonası'nda üçüncü, 1951 ve 1952'de Ordulararası Dünya şampiyonu olduktan sonra hastalığını ileri sürerek 1952'de atletizmi bıraktığını açıkladı.

1956'da Olimpiyat Üç Ülkede Yapıldı

1956 Olimpiyat tarihine, üç olimpiyatın birden düzenlendiği yıl olarak geçti. Avustralya'da 'kış sporlarına uygun dağ bulunmamasından' dolayı Kış Oyunları İtalya'nın Cortina d'Ampezzo Kış Sporları Merkezi'nde, 'Avustralya'ya girecek hayvanların altı ay karantinada tutulma zorunluluğundan dolayı' da binicilik oyunları ya da başka bir deyişle 'Atlı Olimpiyat' İsveç'in Stockholm kentinde gerçekleşti.

İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth ve kız kardeşi Prenses Margareth'in de izlediği yarışmalarda Türk binicileri dramatik sahneler yaşadılar. Konkur Komple'de 19 ülkeden 57 binicinin mücadelesinde Yzb. Nail Gönenli 'Temel' adlı atıyla 13., Yzb. Fethi Gürcan 'Rih' adlı atıyla 17. sırayı aldılar. İkinci günkü arazi yarışmalarında 'Rih' adlı atının engele takılması üzerine düşen Yzb. Gürcan yaralanarak helikopterle hastaneye kaldırıldı. Bnb. Nail Gönenli de atı 'Temel'in son engellerden birine takılması üzerine, atının üzerinden birkaç metre ileriye fırlayarak yuvarlandı. Ancak atına yeniden binerek yarışmayı 12. olarak tamamladı. Helikopterle hastaneye kaldırılan Yzb. Gönenli'nin ayağının kırıldığından dolayı alçıya alındığı haberi üzerine İsveç Kralı Gustav ile İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth geçmiş olsun telgrafı gönderdiler.

İsveç Olimpiyat Komitesi ve İsveç Binicilik Federasyonu, 1956 Olimpiyat Oyunları Binicilik Yarışmaları'nın 50. Yıldönümü nedeniyle 2006'da Stockholm Stadı'nda bir tören düzenledi. Törene, hayatta kalan dört eski sporcu davet edildi. 84 yaşındaki Kemal Özçelik, yıllar önce yarıştığı İsveçli, Kanadalı ve Avusturyalı rakipleriyle bu kez İsveç Kraliyet Süvari Alayı eşliğinde aynı atlı arabada şeref turu attı. 18 bin kişilik stadı dolduran izleyiciler, ülkelerinin bayrağını taşıyan eski binicileri uzun süre ayakta alkışladı.

“50 yıl sonra hatırlanmak gurur verici. 18 bin kişinin önünde bayrağımızla tur atarken çok heyecanlandım” diyen milli binici Kemal Özçelik, Türk biniciliğinin yaşayan efsanesi kabul ediliyor.

1956 Melbourne’de Yalnızca Güreşçilerimiz Vardı

Serbest stilde 57 kiloda Mustafa Dağistanlı, +87’de Hamit Kaplan altın, 73 kiloda İbrahim Zengin Gümüş, 52’de Hüseyin Akbaş bronz madalyanın sahibi oldular. Grekoromende, 73 kiloda Mithat Bayrak Altın, 67’de Rıza Doğan gümüş ve 52 kiloda Dursun Ali Erbaş (Eğribaş) bronz madalya elde ettiler.

1954 Dünya serbest, 1955 Akdeniz Oyunları grekoromen şampiyonu olarak Melbourne’e gelen Mustafa Dağistanlı, Japon Minoru Iizuka’yı 3-0 sayıyla, ABD’li Allen’i 5 dakika 30 saniyede tuşla, Alman Alfred Kaemmerer’i 3-0 sayıyla, İranlı Muhammet Mehdi Yakubi’yi 2-1 sayıyla, Sovyet Mikhail Şakhov’u 3-0 sayıyla yenerek Olimpiyat şampiyonu oldu. 1957 ve 1959 Dünya şampiyonluklarından sonra 1960 Roma’da ikinci Olimpiyat altınını ve Balkan şampiyonluğunu alacak olan Dağistanlı, Türk güreş tarihinde üst üste üç Dünya ve iki Olimpiyat şampiyonluğu kazanan ilk ve tek sporcu ünvanını kazandı.

Dağistanlı gibi ünvanlarına kolay kolay erişilmeyecek, adı Türk güreşiyle özdeşleşmiş bir başka güreşçimiz Hamit Kaplan da Melbourne’de Olimpiyat şampiyonluğuna erişirken, ABD’li William Kerlake’i 2-1 sayıyla, Hintli Ram’i 14:45’te, İranlı Nuri’yi 11:30’da tuşla yendi. Bye çekti. Bulgar Hüseyin Mehmedov’u ve Finli T. Ilmari Kangasniemi’yi de 3-0 sayıyla yenerek tüm güreşlerini kazandı. 10 yıllık bir süreçte, Türk güreşindeki ağır siklet sıkıntısı nedeniyle hem serbest hem grekoromen yapmak zorunda kaldı. Roma 1960’ta serbestte gümüş, Tokyo 1964’te serbestte yenilmeden bronz madalya alarak Türk güreş tarihinde üç Olimpiyat madalyalı tek sporcu oldu. 1975 yılında geçirdiği trafik kazası sonucu aramızdan ayrılan Kaplan’ın Olimpiyatlar dışındaki gurur tablosu şöyle: Dünya Şampiyonaları: 1955 (Gr.)üçüncü, 1957 (Srb.)birinci, 1958 (Gr.)üçüncü, 1959 (Srb.) ikinci, 1961 (Srb.) ikinci, 1961 (Gr.) ikinci, 1963 (Srb.) üçüncü, 1963 (Gr.) üçüncü. Akdeniz Oyunları: 1955 (Gr.) birinci, 1959 (Srb.) birinci. Balkan Şampiyonaları: 1959 (Srb.) birinci.

Grekoromendeki tek altın madalyamızı Kazım Ayvaz’ın kilo sorunu nedeniyle takıma giren Mithat Bayrak kazandı. 73 kilo güreşçimiz, Macar Szilvasi’yi 2-1 sayıyla, Bulgar Petkov’u 8:15’te tuşla, ABD’li Holt’u 3-0,İsveçli Berlin’i 3-0 sayıyla yendi. Bye çekti. Sovyet Maneev’i de 3-0 sayıyla yenerek sikletinin Olimpiyat şampiyonu oldu. Avustralya’da serbestte Bayram Şit ile İsmet Atlı dördüncü oldular. 87 kiloda Adil Atan serbestte altıncı, grekoromende sekizinci olarak her iki stilde de dereceye girerken, serbestin altın madalyalı güreşçisi Hamit Kaplan ile Müzahir Sille grekoromende dördüncülüğü elde ettiler.

Mithat Bayrak: Grekoda İlk Çifte Olimpiyat Şampiyonumuz

Güreşçilerimiz serbest stilde Londra 1948 Oyunları’nda kıldıkları altın madalyaların yüzde 50’sini alma rekorunu Roma 1960 Olimpiyat Oyunları’nda yineleyerek dört altın, iki gümüş

kazandılar. Atletizm, binicilik, güreş, futbol, yelken ve yüzme dallarında mücadele ettiğimiz oyunlarda Ahmet Bilek (52 kg), Mustafa Dağistanlı (63 kg), Hasan Güngör (79 kg), İsmet Atlı (87 kg) altın, İsmail Ogan (73 kg), Hamit Kaplan (+87 kg) gümüş madalya elde ettiler.

Roma 1960 grekoromencilerimizin en başarılı oldukları olimpiyattı. Müzahir Sille (62 kg), Mithat Bayrak (73 kg) ve Tefvik Kış (87 kg)'la grekoromende ilk ve son kez üç şampiyon birden çıkardık Roma'da. Mithat Bayrak grekoromende çifte Olimpiyat şampiyonu ünvanlı ilk gürşçimiz oldu.

Melbourne'de şampiyon olduktan sonra sadece 1959 Akdeniz Oyunları'nda ikinci olup Avrupa ve Dünya şampiyonalarında dereceye giremeyen Mithat Bayrak sıklet boş kalmasını diye takıma alındı. Hüseyin Erkmen'in öğrencisi Bayrak, Yugoslav Horvat'ı 3-1 sayıyla yendi. Sovyet Gamarnik ile 2-2 berabere kaldı. Final turunda, Alman Guenter Maritschnizg'i 1:47'de tuşla, Fransız Rene Schiermayer'i 3-1 sayıyla yenerek şampiyon oldu. Mithat Bayrak'ın grekoromende çifte Olimpiyat şampiyonluğu onuruna 40 yıl aradan sonra Sydney 2000'de Hamza Yerlikaya erişebildi.

Serbestte Mustafa Dağistanlı da, Mithat Bayrak gibi 1956'dan sonra Roma'da ikinci altın madalyasını kazandı. 62 kiloda mindere çıkan Dağistanlı, Finli E. E. Antero Penttila'yı 3-1 sayıyla, Avusturyalı Marte'yi 2:38'de, Macar Kellerman'ı 4:46'da tuşla, Belçikalı Joseph Mewis'i 3-1 sayıyla, Pakistanlı Muhammet Akhtar'ı 9:40'da tuşla yendi. Japon Tamiji Sato ile 2-2 berabere kalarak şampiyonluğa ulaştı. Türk güreş tarihinde çifte Olimpiyat şampiyonu ünvanlı üç kişiden ikincisi oldu.

Apandist ameliyatı için yattığı masadan ameliyat olmadan kaldırılarak mindere çıkarılan Müzahir Sille (62 kg) Alman Gottlieb Neumair'i, Polonyalı Kazimiers Macioch'u 3-1 sayıyla, İsveçli Gustav Freij'i 1:10'da, Birleşik Arap Cumhuriyeti'nden Mansur'u 1:55'te tuşla yendikten sonra puanlama gereği Rumen Mihai Schutz'a 3-1 sayıyla yenildi. Final turunda dünya şampiyonaları finalinde iki kez kaybettiği Macar Imre Polyak'ı sayıyla yenerek şampiyon oldu. 1955 ve 1958'deki dünya ikinciliklerinin yanına Olimpiyat altın madalyasını ekledi. Sille, Roma'daki şampiyonluğun anısını şöyle anlatıyor:

"Roma cayır cayır yanıyor. Sporcular dışarıya koydukları minderde antreman yapıyorlar. Mindere avucumuzu koyamıyoruz; çünkü çok sıcak. Adil Güngör'le antreman yaparken sancıldım. Beni hemen ambulansla hastaneye götürdüler. Konan teşhis: 'müzmin apandist'. Ameliyat olmam gerektiğini söylediler. Dört gün hastanede yattım. Kafile idarecilerimiz, beşinci gün hastaneye geldiler. 'Ya mindere çıkarırsın, ya da seni ilk uçakla Türkiye'ye göndeririz' dediler. Orada önüme bir liste uzattılar, kendi arzumuyla hastaneden çıktığıma dair imzayı aldılar. Olimpiyat köyüne bir ciple gittik. Tartıya çıktım 66 kiloyum. Bir gün sonra maçlar başlayacak, dört kilo düşmem gerekiyor. Saatlerce saunada kaldım. Dört kiloya yakın düştüm, koşarak odama gittim. Orada beni ilk karşılayan rahmetli Celal Atik hocamdı. Ertesi gün tartı 08:00-09:00 arası idi. Yarım kilo daha fazlam vardı. Kapalı olan saunayı açtırdık. Eşofmanlarımla saunaya girdim ve kilomu düştüm. Ancak bizim kantar fazla

tarttığı için diğer bir kantarda tartıldık. Finalde gürleştiğim Macar Imre Polyak'ı gürleş hayatında çırpan yegane gürleşçi ben oldum. Gürleş 4-1 galip bitirdim ve Olimpiyat şampiyonu oldum. Minderden indim, eşofmanlarım takım arkadaşım Sadrettin Özden'in kucağında beraber duşa giderken ağlayarak sordum: 'Ben şampiyon mu oldum?', Sadrettin Özden de ağlayarak cevap verdi: 'Evet Müzahir, şampiyon oldun'. Türkiye'ye dönüyoruz, madalya kutum kucağında. Havaalanına indik; arabada annem, babam ve şoför olan dayımın oğlu var. Öne oturdum ve arkaya dönerek madalya kutumu babama verdim. İki kez dünya ikincisi olduğumda bozularak bana 'aile şerefimizi kurtar' diyen babama, 'Al baba, aile şerefimizi kurtardım' dedim."

Roma'da grekoromendeki üçüncü altın madalyamız Tevfik Kış'tan geldi. 1959 Akdeniz Oyunları'nda şampiyon olarak 24 yaşında Olimpiyat kadrosuna giren Kış, İsviçreli Kurt Rusterholz'u 3-1 sayıyla yendi. Bulgar Kralyu Binbalov'la 2-2 berabere kaldı. Polonyalı Smoliski ve Finli Antero Vanhanen'i sayıyla yenen Kış'ın finaldeki rakibi 1953, 1955, 1958 Dünya ve 1956 Melbourne'ün Olimpiyat Şampiyonu Sovyet Givi Kartosiya'ydı. Kilosunun favorisiyle başabaş geçen gürleşte iki sporcu da puan alamamışlardı. Tevfik Kış'ın köşesinde Yaşar Doğu oturuyordu. İki kez bele girerek bastıran Kış minderden 3-1 sayıyla galip ayrılmış, gürleşseverler uzun yıllar unutulmayacak bir karşılaşma izlemişlerdi. Kış 1962 ve 1963'te Dünya, 1966'da Avrupa Şampiyonu olacak ve özellikle grekoromen gürleşimizin unutulmazları arasına girecekti.

Roma oyunlarında serbestte Hayrullah Şahin (67), sekizinciliği, grekoromende Kazım Ayvaz dördüncülüğü, Adil Güngör ve Yaşar Yılmaz beşinciliği kazandılar. 800 metrede Ekrem Koçak çeyrek final serisinde yedinciliği aldı.

Yelkende Ersin Demir finn sınıfında 35 sporcu arasında 27. olabildi.

Tokyo 1964

Tokyo'ya favori olarak giden Serbest Gürleş Milli Takımımız ancak bir şampiyon çıkarabildi. Atletizm, gürleş, halter ve yelken dallarında katıldığımız oyunlarda serbestte İsmail Ogan altın, Hüseyin Akbaş, Hasan Güngör, Ahmet Ayık gümüş, Hamit Kaplan bronz madalya aldılar. Tokyo'da yenilgi almadan kurallar gereği üçüncü olan Hamit Kaplan, milli formayı en çok giyen gürleşçiler arasında yer aldı (175).

Dünya serbest şampiyonalarında 1957'de gümüş, 1959 ve 1963'de bronz madalya alan İsmail Ogan, Roma 1960'ta Olimpiyat şampiyonluğunu kıl payı kaybetmişti. Finalde bir anlık dalgınlığı sonucu ABD'li D. Morton Blubaugh'a sayı ile yenilen Ogan, 1964 yılında Balkan şampiyonluğunu kazandıktan sonra geldiği Tokyo'da ilk turda ABD'li rakibi ile rövanş yapma olanağı buldu. 78 kilo serbestçimiz bu kez ABD'li Blubaugh'u affetmedi ve 4:11'de rakibinin sırtını mindere yapıştırdı. 1933 Antalya Aksu doğumlu olan Ogan, daha sonra Hintli Sing'i, Arjantinli Grafigna'yı sayıyla, Moğol Jigjidy'm'i diskalifiye ile yendi. Final turunda Sovyet Guliko Sagaradze ve İranlı M. Ali Sanatkaran'la berabere kalarak şampiyon oldu.

97 kiloda serbestte Ahmet Ayık da yenilgi almadan gümüş madalyanın sahibi oldu. Bulgar Sait Mustafov'u sayıyla, Avusturyalı Williams'ı 7:51'de tuşla yendikten sonra ezeli rakibi Sovyet Aleksandr Medved ile karşı karşıya geldi. Maçta sürekli oyun arayan, atak olan Ayık'tı. Nitekim maçı da 2-1 galip bitirdi. Ayık'ın kolu havaya kalktığına salondaki Ruslar adeta buz kesilmişti. Ruslar gerekli parayı yatırarak sonuca itiraz ettiler. Güreşçimiz duştayken maçı berabere olduğu ilan edildi. 90-91 kilo geldiği halde 97'de mindere çıkan, son maçında İranlıların ünlü güreşçisi Gulam Rıza Tahti'yi sayı ile 3-0 yenen Ayık, kurallar gereği gümüş madalya ile yetinmek zorunda kaldı.

Tokyo'da 52 kiloda Cemal Yanılmaz, 73 kiloda Mahmut Atalay dördüncülüğü elde ettiler.

Grekoromencilerimiz yalnızca Kazım Ayvaz'la bir altın madalya kazanırken 52 kiloda Burhan Bozkurt, 57 kiloda Ünver Beşergil ve 87 kiloda Yavuz Selekman sekizinci oldular.

1958 ve 1962 dünya, 1959 serbest ve grekoromen Balkan şampiyonumuz Kazım Ayvaz, Tokyo'da aldığı altın madalya ile 28 yıl boyunca grekoromendeki son Olimpiyat şampiyonumuz olarak anıldı. Güreşçimiz 70 kiloda Birleşik Arap Cumhuriyeti'nden İbrahim'i ve Sovyet David Gvantseladze'yi sayıyla yendikten sonra tur atladi, Bulgar Ivan Ivanov'u sayıyla yendi. Rumen Valeriu Bularca ile berabere kaldı. Japon Fujita Tokuaki'yi de yenerek sıkletinde Olimpiyat şampiyonu oldu.

Halterde Sadık Pekünlü, toplamda 435 kg'lık derecesiyle 18 sporcu arasında 11. sırayı aldı.

20 Yılın Şampiyonları: Ayık ve Atalay

Atıcılık, atletizm, boks ve güreş dallarında katıldığımız Mexico City 1968 Olimpiyat Oyunları'nın Türk spor tarihinde ayrı bir yeri vardır. Çünkü serbest güreşte şeref kürsüsünün en üst basamağına çıkan Mahmut Atalay ve Ahmet Ayık, 20 yıl boyunca son Olimpiyat şampiyonları ünvanını taşıyacaklardır.

1964 Tokyo'da altın madalyayı masa başında kaybeden Ahmet Ayık, Mexico City'de bu kez boynuna taktırdı. 97 kilo güreşçimiz, ilk turda Bulgar Sait Mustafov'u sayıyla yendikten sonra tur atladi. Amerikalı Jess Lewis ile 3-3 berabere kaldı. Polonyalı Ryszard Dlugosz'u sayıyla, Moğol Bayanunk Khorloo'yu 1 dakika 2 saniyede tuşla yendi, tur atladi. Macar Jozsef Csatarı'yi 10 dakika 12 saniye tuşla yendi. Finalde karşılaştığı Sovyet Şota Lomidze karşısında 1-0 öndeyken kolundan sakatlandı. Buna rağmen verdiği bir ihtar puanıyla maçı berabere bitirdi ve sıkletinde Olimpiyat şampiyonu oldu.

1965, 1967 Dünya, 1967, 1970 Avrupa, 1964 Balkan şampiyonlukları bulunan, daha sonra Dünya Güreş Federasyonları Birliği (FILA) yönetim kurulu üyeliğine seçilen üçüncü Türk olan (Vehbi Emre ve Kemal Oktay'dan sonra) Ahmet Ayık, Meksika'da şampiyonluğuyla ilgili anılarını şöyle anlatıyor:

"Meksika'nın rakımı yüksek olduğu için Milli Takımımız Bursa Uludağ'da kampa alınmıştı. O aralar 92-93 kilo gelmekteydim. Kampta Frank Medina adında kondisyoner ve beslenme

uzmanı vardı. Frank, herkese özel yeleklerle el ve ayaklara takılacak ekipmanlar getirtmişti. Bu ekipmanlarla doldurduğu kurşundan ağırlıklarla Bursa Stadi'nin pistinde koşular yaptırıyordu. Kilomun üçte biri olan 31 kiloluk ağırlıklarla 31 tur atıyordum. Dağda da 100 metre koşuları yaptırıyordu. Müsabakalara 20 gün kala Meksika'ya gittik. İlk günler rakımın yüksekliğinden dolayı nefes almakta bile zorlanıyorduk. Uyku düzenlerimiz de bozulmuştu. Bulgar'ı yendikten sonra Amerikalı ile yaptığım güreşte vücudum çalışmıyordu, neredeyse kıpırdayamıyordum. Bir ihtar puanı vermiştim. Süre kısılıyor, maç gidiyordu. Birden minder kenarına gelip bağırarak Mahmut Atalay'ın sesini duydum: "Ahmet Ayık yenildi diyeceklerine öldü desinler." Rahmetli Atalay'ın bu uyarısıyla kendime geldim, var gücümle hamle yapıp bastırarak puan aldım ve karşılaşma berabere bitti..."

Ahmet Ayık'ın şampiyonluğunda büyük katkısı bulunan Mahmut Atalay, Mexico City Oyunları'nda 78 kiloda Amerikalı Stephen Combs'u sayıyla, İtalyan Osvaldo Ferrari'yi açık farkla, İranlı Ali Muhammet Momeni'yi sayıyla, Koreli Suh'u 8 dakika 37 saniyede tuşla yendi. Moğol Puren Dagvasuren ile berabere kalarak finale yükseldi. 1966 Dünya, 1959, 1963 Akdeniz Oyunları, 1965 Balkan Şampiyonu, 1966, 1967 Avrupa, 1965 Dünya ikincisi olan Mahmut Atalay'ın dönerek çok hızlı dalma, göğüs çaprazı, koltuk altı ve çipe gibi kendine özgü teknikleri vardı. 37 yaşında Olimpiyat şampiyonu olma başarısını gösteren Atalay, 1968 yılında FILA tarafından "Dünyanın en teknik güreşçisi" ilan edilmiştir.

1968 Mexico City'de Serbest 87'de Hüseyin Gürsoy beşinci, 63'te Vehbi Akdağ yedinci, grekoromende Metin Hızır Alakoç beşinci, Kaya Özcan altıncı ve Metin Çıkmaz sekizinci oldular.

2.240 metre rakımlı Meksika mesafe koşucularını zorlarken, maratonda İsmail Akçay'ın dördüncülüğü Türk atletizminin gururu oldu. Akçay, 2 saat 25 dakika 9 saniyelik derecesiyle 76 atlet arasında Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adını yazdırmayı başardı. Aynı yarışmada Hüseyin Akbaş da 25. sırayı aldı.

Boksta Seyfi Tatar ve Celal Snadal beşinci olma başarısını gösterdiler. 57 kiloda Tatar, İspanyol ve Koreli rakiplerini yendi. 67 kiloda Sandal ise Ganalı ve Bulgar rakiplerinieledi, Demokratik Alman rakibine sayıyla yenildi.

Münih 1972'de Vehbi Akdağ'la Gümüş

Atıcılık, atletizm, bisiklet, boks, eskrim, halter, güreş ve yüzme dallarında katıldığımız Münih 1972'de tek madalya alabildik. 62 kilo serbestçimiz Vehbi Akdağ, Portekizli Goncalves'i, Hintli Satbalsingh'i, Finli Limatainen'i, Kanadalı Patrick Bolger'i, Japon Kiyoshi Abe'yi, Bulgar Ivan Krastev'i yenip Sovyet Sagalav Abdulbegov'a yenilerek sikletinde gümüş madalya aldı. Serbestte Sefer Baygın dördüncü, Ali Şahin beşinci, Mehmet Güçlü sekizinci, grekoromende Seyit Hışırılı altıncı, Ali Yağmur yedinci oldular.

Boksta Eraslan Doruk ile Nazif Kuran beşinciliği elde ettiler. 60 kilo boksörümüz Doruk, Venezuelalı ve Moğol rakiplerini yendikten sonra Kolombiyalı'ya yenildi. 75 kiloda Doruk, Yunanlı ve Bahamalı rakiplerini nakavtla yendi, Sovyet Lemeçev'e nakavtla yenildi.

Mexico City 1968'in dördüncüsü İsmail Akçay, 42.195 metrelik maratonun 22. kilometresinde ayağına kramp girmesi üzerine yarışı bırakmak zorunda kaldı.

Madalyasız Olimpiyatımız: Montreal 1976

Montreal 1976 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda atıcılık, atletizm, bisiklet, boks, güreş, halter, judo ve trampelen atlama dallarında ter döken sporcularımız madalya almayı başaramadılar. Oyunlarda en iyi deremizi serbest güreş 82 kiloda dördüncü olan Mehmet Uzun elde etti. 1971 ve 1975 Akdeniz Oyunları birincisi Uzun, Polonyalı Henryk Mazur'a 9-4 yenildikten sonra Senegalli Diop'u, Macar Istvan Kovacs'ı, Bulgar İsmail Abilov'u yendi. Amerikalı J. Allen Peterson 'a 13-5 yenilerek sikletinde dördüncü oldu. Serbest 48 kiloda Kuddusi Özdemir, grekoromende Salih Bora (48 kg) ve Erol Mutlu (68 kg) yedinciliği elde ettiler.

70 atletin katıldığı maraton yarışmasında Hüseyin Aktaş 37., Veli Ballı 38. sırayı aldılar.

Atıcılıkta Akin Ersoy, tabancada 47 yarışmacı arasında 18., tüfekte Mehmet Dursun 78 yarışmacı arasında 47., trapta Güneş Yunus 68 atıcı arasında 44. oldular.

Cezyir 1975 Akdeniz Oyunları'nda trampelen atlamada ülkemizi temsil ederek dokuzuncu olan Peri Suzan Özkum, Montreal'deki tek bayan sporcumuzdu. Kaliforniya'da yaşayan, Türk baba ve Amerikalı anneden dünyaya gelen Özkum, 27 yarışmacı arasında 274.44 punala son sırayı aldı. Mustafa Günay ile evlenerek Günay soyadını alan Peri Suzan, yaşamını Kaliforniya'da çocuk doktorluğu yaparak sürdürdü.

Moskova 1980 Oyunları finallerine Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalini protesto eden ülkeler arasında yer alan Türkiye katılmadı. Futbol ve basketbolda Olimpiyat eleme maçları oynayan Türkiye, oyunları boykot eden 33 ülkeden bir oluken, grafik sanatçımız Mengü Ertel, Moskova Oyunları ile ilgili açılan Uluslararası Afiş Yarışması'nda üçüncülük ödülü kazandı.

1984'te 36 Yıl Sonra Gelen Madalya:

Sovyetler Birliği ve 'Doğu Bloku' ülkelerinin katılmadığı Los Angeles 1984 Oyunları'nda 36 yıllık aradan sonra minder dışından madalya kazandık. Atıcılık, atletizm, boks, güreş, halter, judo, okçuluk, yelken ve yüzme dallarında ikisi bayan 48 sporcumuz Los Angeles'tan üç bronz madalya çıkarabildi. Boksta Eyüp Can ve Turgut Aykaç'ın kazandıkları madalyaların anlamı büyüktü. Çünkü Londra 1948'de üç adım atlamada Ruhi Sarıalp'in aldığı madalya sonrası ilk kez güreş dışı bir spor dalında madalya elde ettik.

51 kilo boksörümüz Eyüp Can, Kanadalı Bill Dunlop'ı 5-0, Japon Seiki Segawa'yı ve Koreli Yong Mo-Huh'u 4-1 yendi, yarı finalde sikletinin şampiyonu ABD'li Steve McCrory'ye 5-0 yenildi ve üçüncü oldu.

57 kiloda Turgut Aykaç, ilk turu ma yapmadan geçti. İkinci turda İspanyol Raul Trapero'yu 5-0, Dominikli Abraham Mieses'i üçüncü raunt 1:34 dakikada, Mısırlı Mohamed Hegazi'yi birinci rauntta 1:17 dakikada hakem kararıyla yendi, Nijeryalı Peter Konyegwachie'ye 5-0 yenildi ve Olimpiyat üçüncüsü oldu.

60 kiloda Fahri Sümer ilk turu ma yapmadan geçtikten sonra Fildişi Kıyısı'ndan Fofana Bakary'yi, Zambiyalı Jaineck Chinyanta'yu 5-0 yendi, çeyrek finalde Kamerunlu Martin N'dongo'ya 4-1 yenildi ve sikletinde beşinci oldu.

Güreşteki tek madalyamızı serbest +100 kiloda Ayhan Taşkın kazandı. Taşkın, Yunanlı Panayotis Pikilidis'i 13-6 yendi. Sikletinin şampiyonu Amerikalı Bruce Baumgartner'e 2 dakika 9 saniyede tuşla yenildi. Rumen Vasile Andrei'yi 1 dakika 21 saniyede tuşla yendi. Üçüncülük maçında Mısırlı Hasan El Haddad'ı 1 dakika 44 saniyede tuşla yenerek sikletinde üçüncü oldu.

Serbest güreşte 100 kiloda Hayri Sezgin dördüncü, 52'de Aslan Seyhanlı beşinci, 68'de Fevzi Şeker ile 90'da İsmail Temiz altıncı, 62'de Selman Kaygusuz yedinci, 57'de İbrahim Akgün sekizinci, grekoromende de 48'de Salih Bora dördüncü, 52'de Erol Kemah, 57'de Mehmet Serhat Karadağ yedinci, 68'de Sümer Koçak sekizinci, halterde 52 kiloda Levent Erdoğan sekizinci olarak Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adlarını yazdırdılar.

Seul'de Naim Süleymanoğlu'nun Time'a Kapak Oluşu

Seul 1988 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye, güreş dışında ilk Olimpiyat şampiyonu ve ilk Olimpiyat rekortmenini çıkardı. Bulgaristan'daki baskılardan kurtulmak ve Türkiye adına yarışmalara katılmak için 1986'da Melbourne'de düzenlenen Dünya Halter Şampiyonası'nda Türkiye Büyükelçiliği'ne sığınarak Türkiye'ye iltica eden Naim Süleymanoğlu, *"Türkiye'nin Bulgaristan'a 1 milyon dolar ödemesi"* üzerine Seul'de Türkiye adına yarışmalara katıldı. Süleymanoğlu, 60 kg koparmada sırasıyla 145 kg, 150.5 kg, 152.5 kg, silkmede 175 kg, 188.5 kg, 190 kg, toplamda da 320 kg, 339 kg, 342.5 kg kaldırarak dokuz Dünya, altı Olimpiyat rekoru kırıp *"Cep Herkülü"* ünvanını aldı. Vücut ağırlığının üç katından 10 kg fazlasını kaldırarak tüm dünyanın dikkatini çeken Süleymanoğlu'nun, yarışmalar sonrası düzenlenen basın toplantısının öyküsünü o günün medya temsilcisi olan ve sonradan TMOK Başkanlığı yapan Togay Bayatlı şöyle anlatıyor:

"Dünyanın önde gelen televizyon kuruluşları ve Coca-Cola'dan Naim'le görüşme talepleri gelmeye başladı. Televizyonlarla görüştük. Coca-Cola'nın davetine, 'Time dergisinde Naim'in röportajını yayınlatırsanız kabul ederiz' diye şart koyduk. Onlar da kabul ettiler. Bunu Naim'in ailesiyle görüşebilmesini sağlayabilmek için istemiştim. Çünkü Naim yıllardır ailesiyle görüşemiyor, bunun ezikliği ve üzüntüsünü yaşıyordu. Sonuçta Time dergisi muhabirleriyle görüştük ve röportajın yayınlanacağına dair söz verdiler. Daha sonra medya merkezinde basın toplantısı düzenlemek istedim. Birçok kişi benimle iddiaya girdi, '20-25 kişiden fazla kimse gelmez' dediler. Dünya Spor Yazarları Birliği Asbaşkanı sıfatıyla bütün ajansların medya merkezindeki ofislerini gezdim, kendilerinden basın toplantısına katılmalarını rica ettim. Sonuçta basın toplantısında salon tıklım tıklım doldu, 200'den fazla gazeteci, foto muhabiri

gelmişti. Naim, konuşmasında gözünden yaşlar akarak dört yıldır annesini, babasını, kardeşlerini görmediğini, bundan büyük üzüntü duyduğunu, bu konuda kendisine yardımcı olunması gerektiğini söylerken konuşmalarını İngilizceye ben çeviriyordum. İster istemez benim de gözlerimden yaş gelmeye başlamıştı. Sadece ben değil, önümde oturan çeşitli ulusların medya temsilcileri de ağlıyorlardı. İnanılmaz bir şeydi... İnsanların merhamet hissini yükselten, aynı zamanda Bulgaristan'daki zulmü kınayan tepkiler hemen hemen dünyanın bütün yayın organlarında yer aldı. Naim, 'Everybody Wins' (Herkes kazandı) başlığıyla Time dergisine kapak oldu. Bu hepimiz için, Olimpiyatlarda elde edilmiş en büyük ödüldür. Onun Dünya Halter Federasyonu Yönetim Kurulu'na girmesi için de yaptığımız çalışmalar ve onun bırakın yönetim kurulu üyeliğini, asbaşkanlığı elde etmesi, unutamayacağım anılarım arasına girmiştir."

21 yaşında ilk Olimpiyat şampiyonluğuna ulaşan Süleymanoğlu, Time dergisine Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü, Şükrü Saraçoğlu, Adnan Menderes'ten sonra kapak olmayı başaran beşinci Türk olacak, 1992 ve 1996 Olimpiyat oyunlarında iki altın madalya daha kazanacaktı.

Atıcılık, atletizm, boks, güreş, halter, judo, okçuluk, tekvando, yelken ve yüzme dallarında 50 sporcuyla katıldığımız Seul'de Süleymanoğlu'nun dışında kürsüye çıkan tek sporcumuz 82 kilo serbestte Necmi Gençalp oldu. Macar Laszlo Dvorak'ı 1 dakika 44 saniyede tuşladıktan sonra sovyet Aleksandr Tambuzev'i 5-4, Federal Alman Reiner Trik'i 8-0 yendi. Dördüncü turda D. Alman Hans Gstottner'e 8-6 yenildi. Finli Ilomaeki'yi 2-1 yendikten sonra altıncı turu maç yapmadan geçti. Amerikalı Mark Schultz'u 14-0 yendiği maçın ilk devresinde sakatlandı. Sağ dirseğinin altındaki liflerin kopmasına rağmen güreşe devam etti ve minderden rakibine puan vermeden galip ayrıldı. Sakat çıktığı final maçında Koreli Myung-Woo Han'a 4-0 yenildi ve Olimpiyat ikincisi oldu.

Yine serbestte 57 kiloda Ahmet Ak dördüncü, 52 kiloda Aslan Seyhanlı beşinci, 48 kiloda İlyas Şükrüoğlu altıncı sıraları aldılar. Halterde de 67.5 kiloda Ergün Batmaz beşinci, 82.5 kiloda Ali Eroğlu sekizinci olarak Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adlarını yazdırdılar.

1992 Barcelona'da İlk Madalya

1992 Barcelona'da koparmada 142.5, silkmeye 177.5, toplam 320 kg ile en yakın rakibi Bulgar Nikolay Peşalov'a 15 kilo fark atan haltercimiz Naim Süleymanoğlu ikinci Olimpiyat şampiyonluğuna ulaştı. Grekoromende Mehmet Akif Pirim, 62 kiloda aldığı altın madalya ile 1968 Mexico City'den beri Olimpiyatlarda şampiyon çıkaramayan Türk güreşinin 24, grekoromen güreşin 28 yıllık özlemine son verdi. Judoda Hülya Şenyurt, Olimpiyatlarda madalya alan ilk bayan sporcumuz oldu.

Bir yıl önce Varna'da 1991 Dünya şampiyonluğunu finalde 2-1'lik yenilgiyle Rus Sergey Martinov'a kaptıran Mehmet Akif Pirim, Barcelona'da sırasıyla Kübalı Juan Luis D. Maren'i 8-0, İsveçli Usama Aziz'i 5-0, Bulgar Stanislav Grigorov'u 2-1, Macar Jenoe Bodi'yi 5-1 yendi. Finalde rakibi Bağımsız Devletler Topluluğu'ndan Rus Sergey Martinov'du. Ayakta bele

girerek ardından künde atmasıyla ünlü güreşçimiz, Rus rakibini çok üstün bir güreşten sonra 13-2 yenerek Olimpiyat şampiyonu oldu.

1992 yılında yapılan Avrupa Şampiyonası'nda Olimpiyat barajını geçememesine rağmen dönemin Güreş Federasyonu Başkanı Sadettin Tantan ve Fıla Asbaşkanı Kemal Oktay'ın girişimleriyle tanınan kontenjandan Barcelona'da mindere çıkan 90 kilo grekoromencimiz Hakkı Başar, ilk maçında Bağımsız Devletler Topluluğu'ndan Georgi Koguaşvili'yi 2-1 yendi. Macar Tibor Komaromi ile berabere kalmasına rağmen tur atladi. Bulgar İvaylo Yordanov'u 2-1'le geçerken İtalyan Salvatore Campanella'yi tuşla, Amerikalı Mike Foy'u 4-3 yenerek finale yükseldi. Alman Maik Bullmann'a deneyimsizliğinden kaybederek Olimpiyat ikincisi oldu.

90 kilo serbestte Kenan Şimşek, Macar Gabor Toth'u 6-0, Porto Rikolu Daniel Sanchez'i 4-0, Polonyalı M. Robert Garmulewicz'i 4-1, İranlı Ayup Nosrat Bani'yi 4-0 yendikten sonra Moğol Puntsagin Suhbat'a 3-2 yenilerek gümüş madalya kazandı.

100 kilo serbestte Ali Kayalı, BDT'den kilosunun şampiyonu Leri Şabelov'a 2-0 yenildikten sonra Bulgar Miroslav Botev'i 5-1, Macar Sandor Kiss'i 5-0, Polonyalı Andrzej Radomski'yi 5-3 yendi ve sikletinde Olimpiyat üçüncüsü oldu.

Judo 48 kiloda Hülya Şenyurt, ilk iki turu maç yapmadan geçti. Üçüncü turda Fransız Nowak'a IPO ile yenildikten sonra Arjantinli Mariani'yi yar ile, İtalyan Tortora'yi fus ile, Venezuelalı Villapol'ü ipponla yendi ve sikletinde Olimpiyat üçüncüsü olarak şeref kürsüsüne çıkan ilk bayan sporcumuz oldu.

Serbest güreşte Remzi Musaoğlu (57 kg), Mahmut Demir (130 kg) dördüncü, Ahmet Orel (52 kg), Fatih Özbaş (68 kg) beşinci, Erdinç Aslan (100 kg) yedinci ve Natalya Nasaridze Çakır, Zehra Öktem ve Elif Ekşi'den oluşan Okçuluk Bayan Milli Takımımız yedinci sırayı aldı.

Atlanta 1996'da 4 Altın

Modern Olimpiyatların 100. kuruluş yıldönümü olan 1996'da Atlanta'da düzenlenen oyunlarda Türkiye 4 altın, 1 gümüş, 1 bronz madalya kazandı. Atıcılık, atletizm, boks, güreş, halter, judo, okçuluk, yelken ve yüzmede 54 sporcumuzun mücadelesinde, Naim Süleymanoğlu üçüncü Olimpiyat madalyasını boynuna takarken, yine halterde Halil Mutlu, güreşte Hamza Yerlikaya ile Mahmut Demir kariyerlerine Olimpiyat şampiyonluğu eklediler. Oyunlar sırasında, Olimpiyat Parkı'nda patlayan bomba iki kişinin ölmesine, 110 kişinin yaralanmasına neden oldu. Yaşamını kaybedenlerden birinin TRT kameramanı Melih Uzunoyol olması derin üzüntü yarattı.

17 yaşında büyükler Dünya Şampiyonu olarak bir ilki gerçekleştirip 'Yüzyılın Güreşçisi' unvanını kazanan Hamza Yerlikaya, Atlanta'da ilk turu maç yapmadan geçtikten sonra Kazak Daulet Turlikhanov'u 7-0, Beyaz Rus Valeri Stilen'i 5-0, İsveçli Martin Lidberg'i 1-0, finalde Alman Thomas Zander'i 3-0 yenerek şampiyon oldu. 1987 yılında çıktığı dünya minderlerinde 2 Olimpiyat, 7 Dünya, 10 Avrupa, 3 Dünya Kupası şampiyonluğu elde eden Yerlikaya,

Atlanta'da altın madalya kazanırken, rakiplerine tek puan bile vermemesiyle dikkatleri üzerinde topladı.

Dünya, Avrupa, Akdeniz Oyunları ve Balkan Şampiyonu sıfatlarıyla Atlanta'da mindere çıkan, dünya güreş literatürüne adını "*Türk Tankı*" diye yazdıran 130 kilo serbest güreşçimiz Mahmut Demir, 1992 Barselona'da kaçırdığı Olimpiyat şampiyonluğunu bu kez kimseye kaptırmadı. Ukraynalı Murabi Valiyev'i 1-1 biten maçta hakem kararıyla yendi, ikinci turu maç yapmadan geçti. Macar Zsolt Gombos'u 4-0 öndeyken hakem kararıyla, Rus Andrej Şumilin'i 1-0 biten maçta hakem kararıyla yenerek finale yükseldi. Finalde karşılaşacağı Beyaz Rus, Olimpiyat, Dünya, Avrupa, Akdeniz Oyunları ve Balkan Şampiyonu güreşçimiz Ahmet Ayık'ın ezeli rakibi Aleksandr Medved'in oğlu Aleksey Medvedev'di. Rakibini üç kez bastırarak üç puan alan Demir, maçın beşinci dakikasında 3-0 öndeyken hakem kararıyla rakibini yenmeyi başardı. 1984 yılında güreşe başlayan Ulaştırma ve TEDAŞ Spor Kulüpleri'nde güreş yapan Mahmut Demir, 28 yıl aradan sonra Türkiye'ye serbest güreşte Olimpiyat altın madalyası kazandırırken, minderi öperek güreşi bıraktığını açıkladı.

Halterde Naim Süleymanoğlu, koparmada 147.5, silkmeye 187.5 toplamda 335 kiloluk dereceleriyle rekor kırarak 64 kiloda Olimpiyat şampiyonu oldu ve üst üste üç Olimpiyat altın madalya kazanan ilk halterci olarak adını Olimpiyat tarihine yazdırdı.

54 kiloda Halil Mutlu, koparmada 132.5, silkmeye 155, toplam 287.5 kilo ile üç rekor kırarak ilk Olimpiyat şampiyonluğunu kazandı.

Atlanta'da ilk kez bir Türk boksörü final maçı yaptı. 75 kilo boksörümüz Malik Beyleroğlu, Macar Zsolt Erdei'yi 9-8, çeyrek finalde Polonyalı Tomasz Borowski'yi 16-12, yarı finalde Cezayirli Mohamed Bahari'yi (11-11) hakem kararıyla yenerek finale kaldı. Finalde Kübalı Ariel Hernandez'e 11-3 yenilerek Olimpiyat ikincisi oldu. Taha Kıvanç, 5 Ağustos 1996 tarihli Zaman gazetesinde Atlanta Olimpiyat Oyunları'nı konu aldığı yazısında şöyle diyordu:

"Olimpiyat ruhu deyince akla bizim sporcularımızın da örneklerini verdikleri 'şık' davranışlar gelmeli. Malik Beyleroğlu, final karşılaşmasında, ayağı hakeme takılarak yere düşen Kübalı rakibine hemen elini uzatıp kaldırdı. Herhalde gördünüz, Mahmut Demir de bütün rakiplerini karşılaşma sonrası kucaklamayı ihmal etmedi. Oysa, bazıları spor için ringe çıkan insanların birbirinin gözlerini oymakla görevli olduklarını sanıyor. Sporcu karşısındakine yumruk indirirken bile kim olduğunu unutmamalı; sporcu o, gladyatör değil..."

Barcelona 1992'de altın madalya kazanan grekoromencimiz Mehmet Akif Pirim, Atlanta'da da bronz madalya lamayı başardı. Bulgar İvan Ivanov'a 1-1 biten maçı hakem kararıyla kaybeden Pirim, Venezuelalı Winston Santos Fuentes'i 5-0, Çin Halk Cumhuriyeti'nden Guhong Hu'yu 3-1, İranlı Ahad Pazaj'ı 4-0, Ermeni Mkhitar Manukyan'ı 9-4, Gürcü Koba Guliaşvili'yi 9-0 yenerek Olimpiyat üçüncülüğünü kazandı.

Bayan okçumuz Natalya Nasaridze Çakır, ilk tur yarışmalarında 180 atışta 168 puanla Olimpiyat rekoruna imzasını attı. 1991 yılının sonunda Federasyon Başkanı Prof. Dr. Uğur

Erdener'in önerisi üzerine Gürcistan'dan Türkiye'ye gelen Natalya, final yarışmalarında büyük bir talihsizlik yaşadı ve dereceye giremedi. Natalya Nasaridze Çakır, Elif Altınkaynak ve Elif Ekşi'den oluşan Bayan Milli Takımımız Güney Afrika'yı 240-228, Kazakistan'ı 247-226 yendi, Almanya'ya 239-237, Polonya'ya 244-239 yenilerek Olimpiyat dördüncüsü oldu.

Güreşte Harun Doğan (57 kg) ve Sebahattin Öztürk (82 kg), halterde Sunay Bulut (91 kg), okçulukta Elif Altınkaynak dördüncü olurken, güreşte Hakkı Başar (90 kg), judoda İlknur Kobaş (61 kg) beşinci, güreşte Metin Topaktaş (62 kg) altıncı, halterde Mücahit Yağcı (64 kg), Dursun Sevinç (83 kg) ve judoda Iraklı Uznadze (75 kg) yedinci oldular.

Sydney 2000'de Judoda İlk Olimpiyat Şampiyonluğu

Sydney 2000 Olimpiyat Oyunları'nda, grekoromen güreşte 85 kiloda Hamza Yerlikaya, halterde 56 kiloda Halil Mutlu, judoda 66 kiloda Hüseyin Özkan altın madalya kazandılar. Serbest güreşte 76 kiloda Adem Bereket ve tekvandoda 57 kiloda Hamide Bıçkın Tosun bronz madalya aldılar.

Atıcılık, atletizm, boks, güreş, halter, judo, okçuluk, tekvando, yelken ve yüzme dallarında 59 sporcuyla oyunlara katılan Türkiye, toplam beş madalya ile madalya sıralamasında 26. oldu.

Haltercimiz Halil Mutlu (62 kg), koparmada 137.5 kilo, silkmeye 167.5 kilo, toplamda 305 kilo ile üç Dünya, üç Olimpiyat rekoru kırarak ikinci Olimpiyat altın madalyasını kazandı. Mutlu, Sydney'de koparmada 130 kiloyu, ilk hakkında rahatlıkla kaldırdı. En yakın rakibi Bulgar Ivanov, üçüncü gelişinde bu kiloyu kaldırabilmişti. Sonra kendisiyle yarışmaya başladı Halil Mutlu. 135 kg ile Olimpiyat rekorunu yineledi, 138 kilo ile Dünya ve Olimpiyat rekorunu tarihe gömdü. Silkmeye rakipleri 162.5 kiloda kalmıştı. Önce 160 kiloluk barın altına girdi, omuzladı; bu kez 167.5 kilo ile kendisine ait 166.5 kiloluk dünya rekorunu da geçmişin tozlu sayfalarına yolladı. 170 kiloyu da denedi ancak konsantrasyon eksikliğinden başaramadı. Toplamda elektronik skorboard 305 kiloyu gösterdiğinde bir dünya rekoru daha Halil'in hanesine yazıldı. TMOK Başkanı merhum Sinan Erdem, altın madalyasını boynuna takarken, Halil Mutlu, Atlanta 1996'dan sonra ikinci zaferini yaşıyordu. Halter yarışmalarını izleyen Bulgaristan Devlet Başkanı Peter Stayanov da, Bulgarların eski ünlü atleti Stefka Kostadinova ile birlikte yanına giderek Halil Mutlu'yu tebrik etti.

1989 yılında Bulgaristan'dan Türkiye'ye gelen Mutlu, madalyasını ulusuna armağan ettiğini açıkladığı basın toplantısında, bir gazetecinin "En büyük halterci sen misin?" sorusuna, "Biliyorsunuz benim bir ağabeyim var: O da Naim. Dünyanın en büyük haltercisi odur" yanıtını veriyordu.

Grekoromencilerimiz kötü başlangıç yaptılar Sydney minderlerinde. İkinci gün mindere çıkan Hamza Yerlikaya 85 kiloda ikinci turda Finli Marko Asell'i, 1 dakika 55 saniyede minderin bir ucundan bir ucuna künde ata ata 10-0 teknik üstünlükle yendiğinde tribünde karşılaşmayı izleyen Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Fikret Ünlü başta olmak üzere birçok kişi gözyaşlarını tutamadı. Çünkü güreşçilerimizden beklenen buydu. Hamza, daha sonra Atlanta finalinde 3-0

yendiği Alman Thomas Zender'i 5-1, Kübalı Luiz Enrique Mendez Lazo'yu 5-0, Gürcü Muhran Vakhtangadze'yi 3-0 yenerek finale yükseldi. Macar İstvan Sandor Bardosi ile yaptığı final mücadelesi 3-3 sona erdi. İhtar sayısı rakibinden daha az olan Yerlikaya hakem kararıyla ikinci Olimpiyat şampiyonluğuna ulaştı. Güreşçimize altın madalyasını Rusya'nın IOC üyeliğine seçilen ünlü yüzücüsü Aleksandr Popov taktı. Salonda bulunan FILA Başkanı Milan Ercegan, ABD Dışişleri eski Bakanı Henry Kissinger ve IOC Başkanı J. Antonio Samaranch da Yerlikaya'yı kutladılar.

Sydney'de ikinci Olimpiyat şampiyonluğunu kazanan Hamza Yerlikaya, grekoromende Mithat Bayrak, serbestte Mustafa Dağıstanlı'dan sonra üst üste Olimpiyat şampiyonluğunu kazanan üçüncü güreşçimiz oldu.

Sydney'e dördüncü Olimpiyat altın madalyasını kazana amacıyla gelen haltercimiz Naim Süleymanoğlu 62 kilo koparmada 145 kiloyu kaldıramayarak elendi. Spor yaşamı rekorlar, madalyalarla dolu olan 33 yaşındaki Süleymanoğlu, spor yaşamında ilk kez sıfır çekti. Kilo düşmek için saunaya girerek yorgun düşen Süleymanoğlu podyumda bu sonuç üzerine büyük şok yaşayarak dondu kaldı. Salondaki Türk seyircilerin ayakta alkışladığı haltercimiz, silkme yarışmalarını beklemeden salondan ayrıldı. Yarışmaları izleyen Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün çabası da, Naim Süleymanoğlu'nun salona dönmesini sağlayamadı. Olimpiyat Köyü'nde gece geç saatlere kadar üzüntüden uyuyamadı. Türkiye'ye dönme düşüncesinden güçlüğüle vazgeçirildi.

Dünyaca ünlü haber ajansı Reuters, "*Cep Herkülü'nün hüzünlü vedası*" başlıklı haberinde "*Dünyanın gelmiş geçmiş en ünlü haltercisi spor kariyerine kötü bir şekilde veda etti*" diye yazdı.

62 kilodaki yarışmada altın madalya kazanan Hırvat Nikolay Peşalov (Bulgaristan vatandaşlığından geçti) ile gümüş madalyayı alan Yunanlı Sabanis Leonidas, Naim'i ziyaret ederek "*Üzülme! Halter dünyasının en büyük ismi sensin. Senin kırdığın rekorlar ve kazandığın başarılar hiçbir zaman unutulmayacak. Sen hep bir efsane olarak yaşayacak ve genç sporculara örnek olacaksın*" diyerek Fair-Play örneği sergilediler.

18 yıllık spor yaşamında 50 dünya rekoru kırarak dünya şampiyonalarında 22'si altın olmak üzere toplam 24 madalya kazanan Süleymanoğlu Seul 1988, Barselona 1992, Atlanta 1996'dan sonra Sydney'de altın madalya almayı başarabilseydi, Olimpiyat tarihinde, atletizm disk atmada, Al Oerter (1956-1968) ve uzun atlamada Carl Lewis'in (1984-1996) ardından bu hedefe ulaşan üçüncü sporcu olacaktı. Türkiye'ye gelmeden önce, Bulgaristan adına yarıştığı sürede Doğu Bloku'nun boykotu üzerine, Los Angeles 1984 Olimpiyatı'na katılamayan Naim, burada yarışma olanağı bulsaydı büyük olasılıkla üst üste dört altın madalya kazanan tek halterci ünvanını 1996 Atlanta'da elde edecekti.

Merhum Başbakan Bülent Ecevit, Süleymanoğlu'na gönderdiği mesajında "*Olimpiyattaki sonuç için sakın üzülmeyin. Halkımızın gönlünde özel bir yeriniz var. Geçmiş yıllardaki*

başarılarınız dolayısıyla her zaman takdirle ve şükranla anılacaksınız. Size mutluluklar, esenlikler dileğiyle sevgiler sunarım” diyordu.

Naim Süleymanoğlu, Milliyet gazetesinden Murat Ağca'ya *“Yaptığı hiçbir şeyden pişmanlık duymadığını”* söylerken, *“Şimdi yeniden yarışır mısın deseler, yine podyuma çıkarım. Sydney’e dördüncü kez Olimpiyat şampiyonu olmak için geldim. Devlerin aşkı büyük olurmuş. Bu cesareti gösteren dünyadaki ilk ve tek halterci benim. Bunu denediğim için asla pişman değilim. Ancak yapabileceğim bir şeyi yapamamış olmanın ezikliğini yaşıyorum”* diyordu.

Türkiye, Sydney 2000’de Cep Herkülü’nün hüznü sonunun yanı sıra Harun Doğan şoku da yaşadı. Moldovalı Susiuk’u yenip, Özbek Zakhartinov’a 3-0 yenilen güreşimiz önce mayosunda Ay-Yıldız bulunmaması nedeniyle tepkileri üzerine çekti. *“Ay-Yıldızlı yeni mayonun terlettiğini”* öne sürerek idman mayosuyla güreşen Doğan, Rus Murat Ramazanov ile yapacağı maça da, *“Moldovalı ve Özbek güreşçilerin şike yapmaları nedeniyle şansının kalmadığını”* öne sürerek çıkmak istemedi. Tüm yetkililerin çabalarına rağmen mindere gelmekte geciken 1999 Avrupa ve Dünya Şampiyonu güreşimiz Rus rakibine hükmen yenildi.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Ceza Kurulu, Harun Doğan’a iki yıl, yine oyunlarda *“Ay-Yıldızlı mayoyu giymeyen”* Yüksel Şanlı’ya bir yıl, Güreş Milli Takımı Antrenörü Fevzi Şeker’e de *“gerekli özeni ve dikkati göstermediği için”* altı ay hak mahrumiyeti cezası verdi.

Halter ve güreşteki büyük sevinç ve üzüntünün ardından judoda, güreş ve halter dışında ilk kez bir Olimpiyat şampiyonu çıkarmanın mutluluğunu yaşadık Sydney’de. 66 kiloda Hüseyin Özkan ilk turda İranlı Araş Miresmaeili’yi yendi. Daha sonra sırasıyla Bulgar Georgi Georgiev’i puanla, Çin Halk Cumhuriyeti’nden Guangjun Zhang’ı ipponla yendi. Yarı finalde Hollandalı Patrick van Kalken’ieledi. Finalde, Dünya Şampiyonası’nda yenildiği Fransız Larbi Benboudaoud’u 2:46’da ipponla yenerek Olimpiyat şampiyonu oldu. Türkiye’ye judoda, Barcelona’da Hülya Şenyurt’un aldığı bronz madalyadan sonra ikinci madalyayı kazandı. 1972 yılında Çeçenistan’da doğan ve 1992’de Türkiye’ye gelen Özkan, *“Çok çalıştım. Uzun zamandır gösterdiğim çabanın karşılığını böyle bir şampiyonlukla aldığım için çok mutluyum”* diye konuşuyordu. Özkan, Rusya’nın ünlü Çeçen güreşçisi Saytiev’den sonra Olimpiyat şampiyonu olan ikinci Çeçen sporcu da oldu.

Sydney 2000’deki üç Olimpiyat altınımızın ardından bir madalya da bronz olarak tekvandoda Hamide Bıçkın Tosun’dan geldi. 57 kiloda mücadele eden Tosun, oyunlar programında ilk kez resmen yer alan tekvandoda ilk turu maç yapmadan geçerek doğrudan çeyrek finale yükseldi. Çeyrek finalde Tayvanlı Chih Ling Hsu’yu 6-3 sayıyla yenerek yarı finalist oldu. Ancak Tosun, yarı finalde altın madalyayı kazanan Güney Koreli Jae Eun Jung’a hakem oyunları ile 3-2 sayıyla yenilerek altın madalya şansını yitirdi. Repesaj mücadelesinde Filipinli Jasmin Strachan’ı 9-3, bronz madalya maçında Hollandalı Virginia Laurens’i 6-5 yenip, bronz madalya kazandı. Böylece Hamide, Barselona 92’de bronz madalya alan judocu Hülya Şenyurt’tan sonra Olimpiyatta ülkemize madalya kazandıran ikinci Türk bayan sporcu oldu. Türkiye’de güreş, halter, boks, atletizm ve judonun dışında bir spor dalında daha ilk madalyasını kazandı.

O dönemin TMOK Genel Sekreteri, Spor Yazarı Togay Bayatlı, 29 Eylül 2000'de Milliyet gazetesinde yayınlanan yazısında, Hamide Bıçkın Tosun'a yapılan hakem haksızlıklarını şöyle eleştiriyordu:

"Çok büyük skandal yaşadık. Tekvandocumuz Hamide'nin haklı şekilde alacağı altın madalya, adeta Koreliler tarafından elinden çalındı. 1998 ve 99'da Dünya şampiyonu olan Hamide'nin Koreli rakibini yenmesi işten bile değildi. Ama maalesef hakemler bu madalyamıza engel oldular ve Hamide sonunda bronz madalya ile yetindi. Bunu her zaman söyledim ve yazdım. Eğer tekvando dünya çapında bir spor olacaksa, bu içi kapalı örgütten ve Korelilerin hegemonyasından kurtulmalı. Üstelik, eğer Olimpiyat sporu olmaya devam edecekse, hakem kararlarına bağlı olan bu spor berraklaşmalı. Yani kısacası hakemlerin ne şekilde ve nasıl oy verdiği ortaya çıkmalı. Çok üzüldüm. Çünkü Uluslararası Tekvando Federasyonu Başkanı Un Jong Kim, benim ve Türkiye'nin çok büyük dostu. Kendisi Türklerle Kore'de omuz omuza savaşmış biri. Bizi çok seviyor. Ama ne yazık ki onun yokluğunda Uluslararası Tekvando Federasyonu'nda çalışan Koreliler küçük hesap peşindeler. Bir gün önce Döndü'yü hakem kararlarıyla yendirdiler. Sonra aynı oyunu Koreli karşısında Hamide'ye uyguladılar. Koreli, kazandığı müsabakadan sonra podyumdan sürünerek çıktı, bizimki ise ağlayarak. Ama yılmadı, hırsını kaybetmedi ve sonunda bronz madalyayı aldı. Ne yazık ki bu örgütün kurallarına göre itiraz hakkınız da yok. Nerede kaldı demokrasi?..."

Sydney'de bir bronz madalya da serbest güreşte Adem Bereket'ten geldi. 76 kilo güreşçimiz ilk turu maç yapmadan geçtikten sonra Gürcü Gurami Mişedlidze'yi 3-0, Macar Arpad Ritter'i 3-2, Özbek Ruslan Kinşagov'u 5-2 yendi. ABD'li Brandon Slay'e hakemlerin hatalı kararlarıyla 3-1, Koreli Eui-Jae Moon'a 3-0 yenildi ve sıkletinde dördüncü oldu. Ancak şampiyon olan Alman Alexander Leipold'un dopingli çıkması üzerine bronz madalya kazandı.

Halterci Sunay Bulut, atlet Ruhan İşim'in, Sydney'e geldikleri halde yarışmamaları, güreşçi Harun Doğan'ın madalya şansını yitirdiği gerekçesiyle mindere çıkmaması yanında çok ilginç bir olay daha yaşandı Milenyumun ilk Olimpiyatında.

1.500 metrede 4:08:37'lik dereceyle yarı finale çıkan, bu seride de 4:09:42 koşarak genel sıralamada sekizinci elde edip Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adını yazdıran Süreyya Ayhan'ın dramını Spor Yazarı Esat Yılmaer'in Hürriyet gazetesindeki yazısından aktarıyoruz:

"Atletizmdeki temsilcimiz Süreyya Ayhan, 1.500 metre yarışında serisinde dördüncü oldu ve yarı finale yükseldi. Birinci seride, Szabo, Hamilton ve Logacova gibi ünlü atletlerle koşan Ayhan, ilk bin metreyi önde geçti. Daha sonra rakiplerinin ataklarına aynı şekilde karşılık verdi ve 4:08:37'lik derecesiyle dördüncü oldu ve yarı finale yükseldi. Süreyya Ayhan, 44 atlet arasında, genel klasmanda sekizinciliği elde ederken inanılmaz bir gerçek de ortaya çıktı: Kalça kemiği çıktı. Ayhan, yaklaşık 4 aydır sağ ayağının arka adalesinde ağrı hissediyordu. Türkiye'deki doktorlar fizik tedavi önermişlerdi. Bu programı uygulayan Süreyya ağrıları ile koştı ve arka arkaya Türkiye rekorları kırdı. Sydney'e geldiğinde ağrıları yine devam ediyordu. Artık antreman bile yapamıyordu. Antrenörü Yücel Kop ile konuştu. Avustralya'nın

nl bir spor doktoruna müracaat edildi. Doktorun muayenesi sonrasında Süreyya Ayhan'ın kalça kemiğinin yerinden iki santim çıktığı ve bunun baldır adalesine ağrı yaptığı saptandı. Avustralyalı doktor onun bu halde koğuğunu öğrenince ŐaŐkına döndü. Hemen küçük bir müdahale yapıldı. ıkan kemik yerine yerleŐtirildi. Süreyya'nın ağrıları geçmiŐti. Ancak, aylardır çıkık kalça kemiği ile koğuğu için bu kez dengesini sağlayamıyordu. Bunun zerine doktorlar, sporcumuzun ayakkabısının tabanına plastik takviyeler yaptılar. Ancak yarıŐtan bir gün önce başka bir sorun ortaya ıktı. Süreyya bu kez dizindeki ağrıdan Őikayet ediyordu. Bir Azeri antrenör ona bir tp ilaç verdi. 'Kullan bunu geçer' dedi. Süreyya, ilacın doping maddesi içerebileceği korkusuyla antrenrne ve doktorlara danıŐtı. Tüpün içindeki ilaç hemen incelenmeye alındı. Korkulan olmamıŐtı. Tüpün içindeki sadece suydu. Ancak Süreyya'ya bu söylenmedi. Bu ilacı kullanırsa ağrılarının geçeceği söylendi. Ayhan, ilacı kullandı 'iyiyim' dedi ve yarıŐa hazırlandı, koğu yarı finale yükseldi. Su dopingi işe yaramıŐtı...'

Belarus'un yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti'nin de vatandaşı olan, cebinde Türk pasaportu taşıyan, Yanina Korolik (olakoğlu) gülle atmada 20.56 m'lik derecesiyle Olimpiyat Şampiyonluğuna ulaştı. Böylece büyük bir zlemlle yıllardır imrenerek baktığımız atletizmin Şeref kürsüsüne sonunda bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı da çıkmıŐ oldu. ENKA'nın, Belarus'tan transfer ederek, Türk vatandaŐlıđına geçirdiği Yanina Korolik (olakoğlu), bir süre sonra 'ilgisizlik nedeniyle' ülkesine döndü...

Hasan Orbay, Serdar Őatır, zdemir Akbal'dan oluşan Okçuluk Erkek Milli Takımımız Japonya'yı 253-231 yenerken Olimpiyat rekorunu yineledi. eyrek finalde Rusya'ya 247-245 yenilerek Olimpiyat beşincisi oldu.

Elif Altınkaynak, Natalya Nasaridze akır, Zekiye Keskin Őatır'dan oluşan Okçuluk Bayan Milli Takımımız, Polonya'yı 227-217, Tayvan'ı 234-227 yendi. Yarı finalde Ukrayna'ya 240-233, nclk maçında Almanya'ya 240-234 yenilerek dördüncü sırayı aldı.

Tekvandoda Döndü Güvenç (49 kg) beşinci, boksta Agasi Ağağloğlu (54 kg), Ramazan Palyani (57 kg) beşinci, Selim Palyani (60 kg), Akın Kuloğlu (Kakauridze) (75 kg) yedinci, Bülent Ulusoy (67 kg) sekizinci, halterde Bünyamin SdaŐ (94 kg) toplamda 392.5 kg ile yedinci, grekoromen güreşte 130 kiloda Mehmet Fatih Bakır sekizinci olarak Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adlarını yazdırdılar.

Bayanlarda İlk Olimpiyat Şampiyonumuz Atina'dan

Atina 2004 Olimpiyat Oyunları'nda bayanlarda ilk olimpiyat Őampiyonumuzu çıkardık. 48 kilo haltercimiz Nurcan Taylan toplam 210 kilo kaldırarak altın madalyaya ulaşırken, diğer iki altın madalyamız Halil Mutlu ve Taner Sağır'la yine halterden geldi. Boksta Atağn Yalçınkaya (48 kg), tekvandoda Bahri Tanrıku (80 kg), güreşte Şeref Eroğlu (66 kg) gümüş madalya sahibi oldular. Erkekler eki atmada EŞref Apak, halterde Sedat Artuç (56 kg), güreşte Mehmet zal (96 kg) ile Aydın Polatçı (120 kg) bronz madalya aldılar.

On dalda 21'i bayan 66 sporcuyla oyunlara katılan Türkiye, üç altın, üç gümüş, dört bronz madalya ile madalya sıralamasında 22. sırada yer aldı. Yunanistan'da basketbol oynayan milli sporcumuz İbrahim Kutluay, oyunların açılış gününde Olimpiyat Meşalesini Atina'nın en üst noktasındaki Aya Yorgi Manastırı'ndan alarak aşağı indirdi. Kutluay'ın üstlendiği bu tarihi görev Yunan ve Türk Olimpiyat komiteleri arasındaki dostluğun bir göstergesiydi.

Londra 1948 Olimpiyat Oyunları'ndan sonra en fazla madalyayı elde ettiğimiz Atina 2004'te ilk altın madalyamızı halterde Nurcan Taylan'la kazandık. Bayanlar 48 kg'da iki dünya ve beş Olimpiyat rekoru kırarak altın madalyanın sahibi olan Nurcan Taylan, Çinli Zhuo Li ile giriştiği mücadelede, koparmada ilk hakkında 90 kiloyla Olimpiyat rekorunu kırdı. Ardından 95 kiloyla Olimpiyat ve dünya rekorlarını yenileyen Taylan, son kaldırılışında da 97.5 kilo yaparak 92.5'ta kalan Li'ye beş kilo fark attı. Silkmede iyi olan Li'ye karşı 107.5 kg ile başlayarak riski göze alan Taylan, bu kaldırılışla toplamda 205 kiloyla Olimpiyat rekoru kırdı. İkinci hakkında 112.5 kiloyu başaramayan haltercimiz, son hakkında bu kiloyu omuzlayarak 210 kiloyla toplamdaki Olimpiyat ve Dünya rekorlarını bir kez daha yeniledi. İlk hakkını 112.5 ile kullanan Çinli Ni, tartıda da kilo avantajı olan Taylan'ı geçmek için girdiği 120 kiloyu iki hakkında da kaldıramayınca, Taylan altın madalyanın sahibi oldu.

Şampiyonluğu Türk ulusuna armağan eden Taylan'ın altın madalya sonrası söyledikleri ilginçti: "Türk kadını için çok geç kalınmış bir madalyaydı. Ben aldım, tarihe geçtim ve zamanı durdurdum."

Spor Yazarı Esat Yılmaer, Hürriyet gazetesinde Nurcan Taylan'ın altın madalya kazanmasının ardındaki gerçekleri anlattığı "Bilimin Zaferi" başlıklı yazısında şöyle diyordu:

"Bize Atina'da büyük bir gurur yaşatan ve oyunların ilk gününde tüm Türk kafilesine büyük moral getiren bu büyük zafer, elbette birden bire ortaya çıkmadı. Uzun bir emeğin ödülü olan bu tarihi altın madalyanın gerisinde neler var? Nurcan, kendisini bu zafere nasıl şartlandırdı, nasıl hazırlandı? Eminim hepimiz bu soruların cevabını arıyorsunuzdur. Zaferlerin önce beyinde kazanıldığı gerçeğinin üstünü daha önce vurgulamıştık. Nurcan'ın altın madalyayı kazandıktan sonra, kendisini teknik olarak bu noktaya getiren antrenörleri ile birlikte kafilemizin mentörü Turgay Biçer'e de sevinçle sarıldığını görünce kafamızdaki soruların bir çoğu cevap buldu. Turgay Biçer ismi, sporla yakından ilgilenenler için pek yabancı değil. Galatasaray'ın UEFA şampiyonluğunu kazanıp Türkiye'de kupalara ambargo koyduğu dönemde takımın mentörü o. 12 Dev Adam'ın Avrupa ikinciliğine ulaştığında bu görevde yine aynı isim var. Ve Nurcan Taylan'ı bu büyük motivasyona ulaştıran yine Turgay Biçer'dir. Pek ön plana çıkmayı sevmeyen, mütevazı ama işini son derece iyi yapan bu bilim adamına başarının sırrını sorduğumda gülümseyerek 'Bilimin dediğini yaptık' cevabını verdi. Biraz detay anlatmasını istediğimde ise, 'Nurcan'a önce zaferlerin beyinde kazanıldığını ve her şeyin buradan başladığını öğrettik' cevabı geldi. Belli ki, Turgay hoca fazla sır vermek istemiyordu. Ama ısrarlarımı kıramayınca uzun süren hazırlık dönemini şöyle anlattı:

‘Öncelikle nasıl konsantrasyon sağlayacağını gösterdik. Beynini bir noktaya odaklaması, gerektiğinde boşaltabilmesini öğrettik. Bu süreçte sürekli değişik ve insanın beynini rahatlatan müzikler dinlettik. Konsantrasyon sağlarken kuş sesleri, dalga sahilleri arasında bunu gerçekleştirmesini istedik. Uzunca süreler meditasyon yaptık. Tüm bu yöntemler bilimin sporun hizmetine sunduğu yollar. Biz bunları kullandık. Tabii, burada Nurcan’ın bunu arzulanması ve bu yöntemleri isteyerek kullanması da çok önemliydi. İnanın o hepimizden fazla gayret gösterdi ve bileğinin hakkıyla kazandı.’ ”

Biçer, Türkiye’nin Olimpiyat kadrosuna aldığı ilk mentör olmuştu.

Atina’da tarihinin en parlak günlerini yaşayan Türk halterinde ikinci altın madalya 56 kiloda Halil Mutlu’dan geldi. Koparmada 130 ve 135 kiloları rahatlıkla kaldıran Halil Mutlu, üçüncü hakkında dünya rekoru için 140 kiloyu denedi ancak başarılı olamadı. Çinli Meijin Wu, 125 kiloda kalınca Mutlu 5 kiloluk bir avantaj yakaladı. Silkmeye 160 kiloyla başlayan haltercimiz, bu ağırlığı kaldırdı. Wu da 157.5 kilonun ardından 165’i denedi ve başaramadı. Mutlu da aynı ağırlığı kaldıramadı. Çinli Wu’nun son hakkında da başarılı olamaması üzerine altını garantileyen Halil Mutlu, son hakkında 168.5 kiloyla bir kez daha rekor denedi ancak kaldıramadı. Üst üste üçüncü Olimpiyat şampiyonluğuna ulaşan Halil Mutlu, Naim Süleymanoğlu ve iki Yunanlı Pirrhos Dimas ile Kaki Kakiaşvili’den sonra üst üste üç Olimpiyat şampiyonluğu kazanan dünyadaki dördüncü halterci oldu. 1973 yılında Kırcaali’de doğan ve 1989 yılında Bulgaristan’dan Türkiye’ye gelen, beş Dünya ve dokuz Avrupa şampiyonluğu da bulunan Halil Mutlu, üçüncü Olimpiyat altınını aldıktan sonra, iyi yarışmadığını belirterek şunları söylüyordu: “Her zaman kazanmasını bilen bir insanım. Kötüyken de, iyiyken de kazandım. Bugün iyi olmama rağmen kötü yarışıp kazandım. Bugün rekor da istiyordum ama olmadı. Spor hayatımda ilk defa bir kilodan korktum. Bu da gösterdi ki artık bir üst kiloya çıkmam gerekiyor”

Nikaya Spor Salonu’ndaki halter yarışmalarında üçüncü altın madalyamızı 19 yaşındaki Gençler Dünya Rekortmenimiz Taner Sağır kazandı. 77 kilo koparmada ilk hakkında 165, ikinci hakkında 170, üçüncü ve son hakkında da 172.5 kiloyu kaldırdı. Silkmeye de başarılı performansını sürdüren Sağır, ilk hakkında 200, ikinci hakkında da 202.5 kiloyu kaldırdıktan sonra üçüncü ve son hakkını, altın madalyayı garantilediği için kullanmadı, toplamda 375 kg ile altın madalyanın sahibi oldu. İki dünya, dört Avrupa şampiyonluğu bulunan 1985 Bulgaristan Kırcaali doğumlu olan Sağır ‘oyunlar tarihinin en genç altın madalya alan haltercesi’ unvanını alırken koparma ve toplamda Olimpiyat rekorlarını da yeniledi.

“Başarımız takım ruhunda saklı” diye konuşan Sağır, hedefinin dört Olimpiyat şampiyonluğu olduğunu söylüyordu.

Boksta 48 kiloda gümüş madalya kazanan 17 yaşındaki Atagün Yalçinkaya, Muhammed Ali’den sonra Pakistan asıllı İngiliz Amir Khan’la birlikte Olimpiyat tarihinde finale çıkan en genç boksör oldu. Yıldızlar ve okullararası Avrupa Şampiyonlukları bulunan Fenerbahçe kulübü sporcusu Yalçinkaya, Ugandalı Jolly Katongole’yi 22-7, Azeri Jeyhun Abiyev’i 23-20,

İtalyan Alfonso Pinto'yu 33-24, Dünya şampiyonu Rus Sergey Kazakov'u 26-20 yendi. Finalde kendisinden altı yaş büyük Kübalı Yan Bhartelemey Varela'ya 21-16 yenilerek gümüş madalya kazandı.

Tekvandodaki tek temsilcimiz Bahri Tanrıkulu (80 kg), ülkesi için sağlığını tehlikeye attı ve iki yerden kırılan bileğiyle dövüşerek gümüş madalya aldı. İlk turda Filipinli David Geisler'i 11-9 yendiği maçta eline aldığı darbeye sol bileği iki yerden kırılan Tanrıkulu, "Ne olursa olsun maçlara devam etmek istediğini" belirtince sağlık ekibinin bandaj ve lokal anesteziyle karşılaşmalara çıktı. Tunuslu Hişam Hauduni'yi 8-4, Azeri Reşad Ahmetov'u 7-7 (ihtar azlığıyla) yendi. Finalde Olimpiyat şampiyonu Amerikalı Steven Lopez'e 3-2 yenilerek gümüş madalya kazandı. 2001'de altın madalya aldığı Dünya Şampiyonası'nda 11 kez sol omzu çıkan Tanrıkulu'yu yine Atina'da bileğine müdahale eden Prof. Dr. Metin Lütfi Baydar ameliyat etmiş, sporcumuz bu operasyondan altı ay sonra Avrupa Şampiyonluğu'na ulaşmıştı. Sydney'de bronz alan Hamide Bıçkın Tosun'dan sonra Olimpiyatta kürsüye çıkan ikinci tekvandocumuz olan Tanrıkulu'nun 2004 Nisan ayındaki Avrupa Şampiyonası sırasında da sol dirseği kırılmıştı. 1980 Muğla doğumlu olan Tanrıkulu, bir yandan gümüş kazandığı için sevinirken, diğer yandan altını kaçırdığı için üzüldüğünü de belirterek, "Yunanlılar'ın beni desteklemesi dostluğun güzel bir göstergesi oldu. Elimden gelenin en iyisini yaptığıma inanıyorum" diye konuşuyordu.

Grekoromen güreşte 66 kiloda gümüş madalya kazanan Şeref Eroğlu, Avrupa ve Dünya şampiyonluklarına Olimpiyat şampiyonluğunu ekleyemedi, umudunu 2008 Pekin'e bıraktı. İlk turda Gürcü Manuşar Kvirkvelya'yu 11-1 öndeyken diskalifiye ile Kolombiyalı L. F. Izquierdo Martinez'i 2:14'te 10-0, Ukraynalı Armen Vartanyan'ı 5-0 teknik üstünlükle, Kazak Mkhitar Manukyan'ı 5-3 öndeyken 5:12'de tuşla yendi. Finalde Azeri Farid Mansumov'a 4-3 yenik durumdayken altıncı dakikada hakem kararıyla yenilerek gümüş madalya kazandı. Eroğlu'nun babası Hacı Eroğlu (63) oğlunun final maçını TV'den izlerken kalp krizi geçiriyor ve Kahramanmaraş Devlet Hastanesi'ne kaldırılıyordu.

Grekoromende ikinci madalyamızı 96 kiloda Dünya şampiyonumuz Mehmet Özal kazandı. İkinci turda Özbek Aleksey Çeklakov'u 3-0 yendikten sonra, Letonyalı Igor Kostins'i 4-0, Kübalı W. Ernesto Pena'yu 4-3 yendi. Mısırlı Karam Muhammet Gaber İbrahim'e 1:09'da 11-0 teknik üstünlükle yenildi. Repesajda İranlı Masud Hashamzade'yi 3-2 öndeyken altıncı dakikada diskalifiye ile yenerek bronz madalya kazandı.

Serbest güreşte Dünya, Avrupa ve Akdeniz Oyunları şampiyonumuz Aydın Polatçı (120 kg), ikinci turda Rumen Daniel Rares Chintosan'ı 10-0 öndeyken 3:19'da tuşla yendi. Alman Sven Thiele'yi 5-1, Kübalı Alexis R. Valera'yu 3-1 yendi. Özbek Artur Taymazov'a 3-0 yenildi. Repesajda Kazak Marid Mutamilov'u 4-1 yenerek bronz aldı.

Yine bir başka haltercimiz Sedat Artuç (56 kg), koparmada 125, silkmede 155 kiloyla toplam 280 kiloya ulaşarak bronz madalyanın sahibi oldu.

Erkekler çekiş atma finalinde 79.51 m. ile dördüncü olan Eşref Apak, şampiyon olan Macar Atlet Adrian Annus'un altın madalyası, doping nedeniyle geri alınca, önce bronz madalyanın sahibi oldu. Atina Olimpiyat Oyunları'nın gümüş madalyalı sporcusu Belaruslu Ivan Tsikhan'ın da 9 yıl sonra doping yaptığının anlaşılmasıyla Eşref Apak 2013 yılında bu kez gümüş madalyanın sahibi oldu.

Atina'da kendisinden madalya beklenen 5.000 metre Dünya Rekortmeni Elvan Abeylegesse, 1.500 metre finalinde 4:00.67 ile sekizinci, 5.000 metre finalinde 15:12.64 koşarak 12. olurken düş kırıklığı yarattı.

Halterde Aylin Daşdelen (58 kg), Reyhan Arabacıoğlu (77 kg) dördüncü, Hakan Yılmaz (94 kg) altıncı, boksta İhsan Yıldırım Tarhan (81 kg) beşinci, grekoromende Hamza Yerlikaya (84 kg) dördüncü, Şeref Tüfenk (60 kg) sekizinci, serbestte Ömer Çubukçu (66 kg), judoda Selim Tataroğlu (+100 kg) yedinci olarak Olimpiyat Onur Kütüğü'ne adlarını yazdırdılar.

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, TBMM Başkanı Bülent Arınç ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Atina'daki 28. Yaz Olimpiyat Oyunları'nda madalya alan sporcularımıza kutlama telgrafları gönderdiler.

Ramazan Şahin Olimpiyat Şampiyonu

Beijing'de gerçekleşen 29. Yaz Olimpiyat Oyunları'nda Serbest Güreş Milli Takımı'ndan 66 kiloda Ramazan Şahin, altın madalya kazandı.

İlk turu maç yapmadan geçen Avrupa ve Dünya Şampiyonu Ramazan Şahin, 2. turda Kübalı Geandry Garzon'u 2-0 (1-0/7-4), çeyrek finalde İranlı Mehdi Taghavi'yi 2-0 (3-0/1-0), yarı finalde Gürcü Otar Tushushvili'yi 2-0 (1-0/1-1) yenerek finale yükseldi. Bu sikilette bronz madalyaları ise Gürcistan'dan dünya ikincisi Otar Tushishvili ile Hindistan'dan Sushil Kumar kazandı.

Atletizmde, bayanlar 10 bin metre ve 5 bin metre finalinde Elvan Abeylegesse, ikinci olarak iki gümüş madalya kazandı. 90 bin kişi kapasiteli Ulusal Stat'ta tamamıyla dolu tribünler önünde gerçekleştirilen 10 bin metre yarışmasına, 32 atlet katıldı. Elvan Abeylegesse toplam 25 tur üzerinden gerçekleştirilen yarışta ilk 4 turu 5. sırada geçti. Yarışta 6. turdan itibaren öndeki 18 atlet diğerlerinden ayrılarak, birlikte koşmaya başladı. 9. turdan itibaren 3. sıraya yerleşen Abeylegesse, 15. turda 2., 16. turda da liderliği yakaladı. Son tura dek liderliğini sürdüren Abeylegesse, Etiyopyalı Tirunesh Dibaba'nın atağına karşılık veremeyince, yarışı 29.56.34'lük derecesiyle 2. sırada tamamlayarak, gümüş madalya aldı. Abeylegesse, bu derecesiyle yeni bir Avrupa ve Türkiye Rekoru kırdı.

Olimpiyat Oyunları'nın ilk gününde halterde 48 kiloda Sibel Özkan Olimpiyat ikincisi oldu. Sibel Özkan koparmada 88 kg, silkmeye 111 kilo kaldırarak toplamda 199 kilo ile gümüş madalya kazandı. 48 kiloda Olimpiyat Şampiyonluğunu ise Çinli Xiexia Chen toplamda 210 kiloyla olimpiyat rekorunu 2 kilo geliştirerek 212 kiloyla aldı. Chen silkmeye de 117 kilo ile Olimpiyat rekorunun yeni sahibi oldu. Olimpiyat üçüncülüğünü ise Tayvanlı Wei-Ling Chen 196 kilo ile elde etti.

Taekwondoda ülkemizi 57 kg da temsil eden Azize Tanrıku Koreli Lim SuJongla yaptığı final maçında altın madalyayı az bir farkla kaçırdı ve gümüş madalya kazandı. Erkekler 68 kiloda Servet Tazegül de Peru'lu rakibi Peter Lopezi yenerek Olimpiyat üçüncüsü oldu.

Beijing 2008'de grekoromen güreş müsabakalarının son gününde 84 kiloda bronz madalya arayan sporcumuz Nazmi Avluca, ev sahibi ekibin sporcusu MA Sanyi ile karşılaştı! İlk oyunda etkili olamayan sporcumuz, diğer iki oyunda oldukça başarılı bir maç çıkartınca maçı kazandı ve bronz madalyayı elde etti. Konya Şeker Kulübü'nde güreşen, Çorumlu sporcumuz, üç Avrupa ve bir dünya şampiyonluğu unvanlarına bir yenisini daha ekledi. Sporcumuz Olimpiyat üçüncüsü olarak Türkiye'nin organizasyondaki ikinci madalyasını almasını sağladı. Avluca mücadelenin ilk devresinde Çinli sporcu karşısında varlık gösteremedi ve 3-0'lık sonuçla devreyi geride kapattı. Bu devrede bir de sakatlık yaşayan başarılı sporcumuz bir süre yerde kıvrınmasına rağmen oyuna devam etti. İkinci periyotta rakibini kündeğe getirerek çok etkili puanlar alan Avluca, 6-0'lık sonuçla oyunu 1-1'lik eşitliğe getirdi. Avluca çok çekişmeli geçen son devrede ise oldukça etkili bir oyun çıkartarak, rakibini 6-0'lık skorla devirdi ve bronz madalyaya ulaştı.

Beijing 2008'de boks 57 kg'de mücadele eden Yakup Kılıç ilk turda bye çekti. Milli boksörümüz 2. turda Japon rakibi Shimizu Satoshi'yi 12-9 yendi. Çeyrek finalde ise Azeri Chadi Abdelkader'i 13-6 yenerek yarı finale yükseldi. 57 kilo yarı final müsabakasında, Ukraynalı dünya ikincisi Vasyl Lomachenko ile karşılaştı. İlk raund 2-0, ikinci raund 4-0, üçüncü raund 8-1 Ukraynalı boksör lehine tamamlandıktan sonra, Yakup Kılıç, maçtan 10-1 sayıyla yenik ayrılarak bronz madalyayla yetindi.

2012 Londra'da 5 madalya

Londra'da gerçekleşen 30. Yaz Olimpiyat Oyunları'nda, Aslı Çakır Alptekin 4.10.23'lük derecesiyle altın madalya kazandı. Gamze Bulut da Elvan Abeylegesse'nin 2008 yılında Beijing'de elde ettiği Olimpiyat ikinciliği başarısına ulaştı. Londra Olimpiyat Oyunları öncesinde Helsinki'deki Avrupa Şampiyonası'nda da aynı şekilde altın ve gümüş madalya kazanan iki atlet eleme ve yarı final serilerinde de son derece kendilerinden emin ve rahattılar. Yıl içinde Helsinki'de altın, İstanbul'da Dünya Salon Şampiyonası'nda gümüş madalya kazanan Aslı Çakır Alptekin ilk eleme yarışını 4:13.64 ile üçüncü sırada tamamlayarak yarı finale yükselirken, bir diğer seride 4:06.70 ile birinci olan Gamze Bulut için de yarı finale yükselmek zor olmadı. Yarı final serilerinde de başarılı performanslarını yineleyen iki atletimizden Aslı Çakır Alptekin 4:05.12 ile serisinde birinci, Gamze Bulut da kariyerinin en iyi derecesini yaptığı 4:01.18 ile serisinde ikinci olarak final vizesi aldı. Kadınlar 1500 metre finalinde Aslı Çakır Alptekin ve Gamze Bulut birinci ve ikinci sırada finişe ulaşarak tarihi bir başarıya imza attılar.

Londra Olimpiyat Oyunları'nda taekwondoda Türkiye'yi erkekler 69 kiloda temsil eden Servet Tazegül parlak sporculuk kariyerine yeni bir halka ekledi. Avrupa ve Dünya şampiyonu unvanlarına sahip 23 yaşındaki genç sporcumuz 2008 Beijing Olimpiyat Oyunları'nda kazandığı bronz madalyanın ardından 2012 Londra'da altın madalyayı boynuna taktı. Servet

Tazegül elde ettiği birincilikle aynı zamanda Türkiye'ye bu spor dalında ilk Olimpiyat altınını getiren isim oldu. Servet Tazegül ilk turda ABD'li Terrence Jennings'i 8-6, çeyrek finalde Ukraynalı Hryhorii Husarov'u 9-2, yarı finalde Büyük Britanya'dan Martin Stamper'i 9-6 mağlup ederek finale yükselirken kendinden son derece emin ve rakipleri karşısında sürekli üstün bir mücadele sergiledi. Üç yıldır hiçbir rakibine yenilmeyen Tazegül finalde İranlı Mohamed Modtamed Bagheri ile karşılaştı. Daha önce iki kez yendiği rakibi karşısında müsabakaya tutuk başlayan sporcumuz ilk bölümüm 1-1 sona ermesinin ardından ikinci bölümde 5-3 öne geçti ve karşılaşmanın sonunda 6-5'lik üstünlükle Olimpiyat şampiyonluğuna ulaştı.

Taekwondoda erkekler 69 kiloda Servet Tazegül'ün altın madalya kazanmasının ardından bu dalda bir önemli başarı da kadınlar 67 kiloda Nur Tatar'dan geldi. Tatar ilk turda Grenada'dan Andrea St Bernard'ı 5-1, çeyrek finalde ABD'den Paige McPhearson'ı 6-1 ve yarı finalde Avustralyalı Carmen Marton'ı 6-0 yenerek finale yükseldi. Final karşılaşması çok hızlı başladı. Atak yapan Nur Tatar, rakibinin kafasına yaptığı vuruşun ardından kontradan kafasına bir tekme aldı. Ancak hakemler sadece Güney Koreli sporcuya üç puan verince, antrenör Ali Şahin itirazda bulundu. Yapılan itiraz sonunda Nur Tatar da hakettiği 3 puanı aldı ve durum 3-3 oldu. Tecrübeli rakibi karşısında kontra darbeler alan Nur Tatar, raundu 5-3 geride kapattı. İkinci raunda hızlı başlayan Güney Koreli tekvandocu kafaya yaptığı vuruşla durumu 8-3 yaptı. Konsantrasyon kaybı yaşayan Nur Tatar hücum yaparken aldığı kontra sayılara engel olamadı ve son raunda 11-4 geride girdi. Son raunt 1-1 sona erince, 2008 Beijing Olimpiyat Oyunları şampiyonu Güney Koreli Kyung Seon Hwang'a 12-5 yenilen 19 yaşındaki genç sporcumuz elde ettiği gümüş madalya ile göğsümüzü kabarttı.

Olimpiyat Oyunları'nda yıllardır şeref kürsülerinden inmediğimiz güreşte, 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nda yüzümüzü güldüren isim grekoromen 120 kilo temsilcimiz Rıza Kayaalp idi. 2011 yılında Dünya, 2012'de Avrupa Şampiyonu olan Kayaalp, Londra'da ilk turu maç yapmadan geçti. İkinci ve üçüncü turda Ukraynalı ve ABD'li rakiplerini yenen 23 yaşındaki genç sporcumuz yarı finalde Kübalı Mijuaín Lopez Nunez'e yenilince altın madalya şansını yitirdi. Kayaalp, bronz madalya mücadelesinde Gürcistan'dan Guram Pherselidze ile karşılaştı. Birinci devrede ilk dakika dolarken rakibini minder dışına çıkararak 1-0 öne geçti ve ilk devreyi bu puanla kazandı. Kalan dakika içinde avantajını koruyan milli güreşçimiz devreyi kazanmayı başardı. İkinci devrede de aynı taktiği uygulayan Rıza Kayaalp, rakibini bir kez daha minder dışına taşıyarak aldığı puanla ikinci devreyi ve maçı kazanmayı bildi. Bu sonuç Türkiye'nin 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nda elde ettiği ilk madalya oldu.

Türk atletizmi adına son Olimpiyat Oyunları'nda göğsümüzü kabartan isimlerden biri de Nevin Yanıt'tı. Avrupa şampiyonu unvanıyla geldiği Londra'da 100 metre engel seçmelerinde serisinde birinci, yarı finalde Türkiye rekoru kırarak serisinde ikinci olarak finale yükselen Yanıt, Olimpiyat Oyunları tarihinde Türkiye'yi bir sprint yarışında finalde temsil eden ilk Türk atleti olmakla kalmadı, 12.58 ile yarı finalde kırdığı Türkiye rekorunu yenileyerek Olimpiyat beşincisi olarak önemli bir başarıya imza attı.

Türk atletizm tarihinde ilk kez Olimpiyat Oyunları'na katılan kadınlar 4x400 bayrak milli takımımız final vizesi alamadı. Dünyanın en iyi 16'sı arasına ismini yazdıran takımımız Londra'da ikinci seçme serisinde piste çıktı. Altı kişiden oluşan takımda Pınar Saka, Meliz Redif, Birsen Engin ve Sema Apak koşarken, Elif Yıldırım ve Özge Akın kenarda bekleyen isimlerdi. Serisinde ABD, Rusya, Büyük Britanya gibi güçlü rakiplerle mücadele eden takımımız 3:34.71'lik derecesiyle son sırayı aldı ve elendi.

Atletizmde kadınlar yüksek atlama finaline kalan Burcu Ayhan, Londra'da ilkleri başaran sporcularımız arasında yer aldı. Elemelerde 35 sporcu ile ilk 12'ye girme mücadelesi veren Ayhan 1.93'lük atlayışıyla bunu başardı. Burcu Ayhan, 1.75 ve 1.80'lik yükseklikleri ilk hakkında geçerken, çita 1 metre 90 santimetreye yükseldiğinde ilk hakkında hata yaptı. 1.90'ı ikinci hakkında geçmeyi başaran milli atletimiz, 1.93'ü ilk hakkında geçti aynı dereceyi yapan 14 atlet arasından finale adını yazdırdı. 22 yaşındaki genç sporcu finalde dünyanın ünlü yıldızları arasında mücadele verdi. Finalde 1.89'u üçüncü hakkında geçen Burcu Ayhan, bir sonraki yükseklik olan 1.93'ü üç hakkında da geçemeyince Olimpiyat Oyunları'nı 12. sırada tamamlamış oldu.

Kadınlar 800 metrede Olimpiyat Oyunları'na katılma hakkı elde eden ve Londra'da final koşmayı hedefleyen Merve Aydın elemelerde büyük talihsizlik yaşadı. Birinci seride lider götürdüğü yarışta aşıl tendonundan sakatlanan Aydın, duyduğu acıya ve yaşadığı büyük hayal kırıklığına rağmen parkuru göz yaşları içinde 3:24.35'lik bir derece ile tamamlamayı başardı. Merve Aydın'ın bu gayreti seyirciler tarafından ayakta alkışlanırken, İngiliz 'The Times' gazetesi kendisini 'Günün Olimpiyat Sporucusu' seçti. Gazete, Modern Olimpiyat Oyunları'nın mimarı Baron Pierre de Coubertin'in adıyla hazırladığı köşesinde Aydın'a yer verdi. Merve Aydın'ın fotoğrafıyla birlikte gazetede yer alan kısa yazıda, milli atletin sakatlığına karşın yarışı gözyaşları içinde tamamlamasının 80 bin kişilik Olimpiyat Stadyumu'nda herkes tarafından alkışlandığı belirtildi.

1960 Roma'dan bu yana takım sporlarında Olimpiyat Oyunları'na katılmayan Türkiye'nin 52 yıllık hasretine 2012 Londra'da basketbol ve voleybol kadın milli takımları son verdi. 1924 Paris, 1928 Amsterdam, 1948 Londra ve 1960 Roma Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye, takım sporlarından sadece futbolda boy gösterirken, 1936 Berlin ve 1952 Helsinki'de futbol ve basketbol takımlarıyla yer almıştı. Zorlu eleme süreçlerinde başarılı olamayan Türk takımları, 1960 Roma'dan bu yana Olimpiyat Oyunları'na vize alamıyordu. Bu açıdan, basketbol ve voleybol kadın milli takımlarımızın 2012 Londra'ya katılma hakkını elde etmeleri son derece önemliydi.

Kadın Basketbol A Milli Takımımız, Londra Olimpiyat Oyunları'nda oynadığı ilk maçta Angola'yı rahat bir oyunla 72-50 mağlup etti. Millilerimizin grupta ikinci rakibi Çek Cumhuriyeti idi. İlk maçında Çin'e yenilen Çek Cumhuriyeti'ni de 61-57'lik skorla deviren Pota'nın Perileri iki maçta elde ettiği galibiyetlerle çeyrek final şansını artırdı. Üçüncü maçta şampiyonluğun en büyük adayı ABD karşısındaki 89-58'lik yenilginin ardından Çin'i 27 sayı farkla 82-55 mağlup etmeyi başaran Kadın Basketbol Milli Takımımız bu sonuçla çeyrek finali

garantiledi. Bu bölümdeki son maçında Hırvatistan'ı da 70-65 yenen millilerimiz grup ikincisi oldu ve çeyrek finalde 'B' grubunu üçüncü sırada tamamlayan Rusya ile eşleşti. 2011 Avrupa Şampiyonası'nda finalde yenildiği Rusya karşısında başa baş giden ve son anları nefes kesen mücadeleyi 66-63 kaybeden ekibimiz ülkemizi başarıyla temsil ettiği 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nı alkışlarla noktaladı.

Voleybol Kadın Milli Takımımız ise oyunlara şanssız başlangıç yaptı. B Grubu'nda Brezilya ile oynadığı ilk maçı 129 dakika süren nefes kesen bir mücadelenin ardından 18-25, 25-23, 19-25, 27-25, 12-15'lik setlerle 3-2 kaybeden Filenin Sultanları, ikinci karşılaşmada da 20-25, 20-25, 31-29 ve 22-25'lik setlerle 3-1 mağlup oldu.

Voleybol Kadın Milli Takımımız grupta ilk galibiyetini üçüncü maçında Sırbistan karşısında üstün bir oyun ve 25-20, 25-12, 25-21'lik setlerle elde etti. Sonraki maçta Güney Kore karşısında 25-16, 21-25, 25-18, 19-25, 15-12'lik setlerle alınan 3-2'lik galibiyet çeyrek final için ümit ışığı olduysa da, son maçta ABD'ye 3-0 (25-27, 16-25, 19-25) yenilen takımımız grubu beşinci sırada bitirerek çeyrek final vizesi alamadı.

2012 Londra Olimpiyat Oyunları bir çok açıdan ilkleri yaşadığımız bir organizasyondur. Bunlar arasında cimnastikte ve badmintonda tarihimizde ilk kez Olimpiyat Oyunları'na katılma hakkı elde etmemiz de önemlidir. Badmintonda Neslihan Yiğit, cimnastikte Göksu Üçtaş bu ilkleri başaran sporcular oldular. Badmintonda Neslihan Yiğit grubundaki ilk maçında Avusturya'dan Simone Prutsch'u 2-0 yenerek güzel bir başlangıç yaptıktan sonra ikinci maçında 7 numaralı seribaşı Tayvanlı Shao Chien Cheng'e 2-0 yenilmekten kurtulamadı ve elendi. Cimnastikte Göksu Üçtaş ise yarışma öncesi büyük bir şanssızlık yaşayarak antrenmanda sakatlandı. Buna rağmen denge aletinde mücadele eden ve 11333 puan alan Üçtaş diğer aletlerde yarışmadı.

Türkiye'yi altıncı kez Olimpiyat Oyunları'nda temsil eden milli yüzücü Derya Büyükuncu ulaşılması güç bir rekora imza attı. Londra'da 200 metre sırtüstünde yarışan Büyükuncu birinci seçme serisinde Avusturyalı ve Endonezyalı iki rakibiyle mücadele etti ve 2.01.68'lik derecesiyle birinci oldu. Ne var ki toplam beş seride 35 yüzücü arasında 33. sırada yer alarak ilk 16 yüzücünün mücadelesi ettiği yarı finale yükselmedi. Olimpiyatta ilk kez 16 yaşında 1992 Barcelona'da milli mayoyu giyen Büyükuncu, daha sonra sırasıyla 1996 Atlanta, 2000 Sydney, 2004 Atina ve 2008 Beijing Olimpiyat Oyunları'na katılmayı başarmıştı. Derya Büyükuncu, Olimpiyat Oyunları'na altı kez katılan ilk Türk sporcusu olma özelliğinin yanı sıra, Londra'da 100 metre kelebekte mücadele eden İsveçli Lars Frölander ile birlikte Olimpiyat Oyunları'na altı kez katılan iki yüzücünden biri olarak da tarihe geçti.